

Art. 81 - (3) Modul de calcul al vechimii continue în magistratură se stabilește prin hotărâre a Consiliului Superior al Magistraturii.	92. Alineatul (3) al articolului 81 se abrogă.	- propunere nouă a MJ
---	---	------------------------------

NU SUNT DE ACORD

Trib. Arad (și instanțele arondate), Jud. Turda, Jud. Dej, Jud. Cluj-Napoca, Jud. Blaj, PÎCCJ, DIICOT, Jud. Câmpulung, **Asociația Procurorilor din România**, PT Ialomița, Jud. Hunedoara, PJ sector 2, Jud. Galați,

CA Târgu-Mureș (și instanțele din circumscripție), **Asociația Magistratilor din România**, PJ Iași,

Abrogarea acestui text de lege este nejustificată, stabilirea criteriilor de calcul a vechimii continue, în mod clar, prin hotărâre a CSM, ținând de respectarea dreptului judecătorului sau procurorului la calculul legal al vechimii continue în magistratură.

CA Ploiești (și instanțele arondate)

Prin abrogarea alin. (1), rămâne incertă modalitatea de calcul a vechimii continue în magistratură prevăzută la alin. (1).

DE ACORD

Trib. Cluj, Jud. Huedin, Jud. Vaslui, CA Brașov, CA Suceava,

CA Iași

Cu **majoritate**, de acord cu propunerea.

Secția conflicte de muncă și asigurări sociale propune *modificarea și completarea art. 81*, care nu se regăsește în proiectul legii, în 2 variante, cu minoritate de voturi pentru prima variantă și cu majoritate de voturi pentru a doua variantă, după cum urmează:

Varianta I

(1) La data pensionării sau a eliberării din funcție pentru alte motive neimputabile beneficiază de o indemnizație egala cu:

- 7 indemnizații de încadrare lunare brute dacă au o vechime continua și efectivă ca judecător ori procuror de 20 de ani;
- 5 indemnizații de încadrare lunare brute dacă au o vechime continua și efectivă ca judecător ori procuror între 15 și 19 ani;
- 3 indemnizații de încadrare lunare brute dacă au o vechime continua și efectivă ca judecător ori procuror între 10 și 14 ani.

Indemnizațiile prevăzute în prezentul articol se impozitează potrivit legii.

(2) Indemnizația prevăzută la alin. (1) se acorda o singura data în decursul carierei de judecător sau procuror și se înregistrează, potrivit legii.

(3) Modul de calcul al vechimii continue în magistratură se stabilește prin hotărâre a Consiliului Superior al Magistraturii.

(4) Prevederile alin. (1) se aplica și în cazul decesului judecătorului sau procurorului aflat în activitate. În acest caz, de indemnizație beneficiază soțul/soția și copiii care se afla în întreținerea acestuia la data decesului.

Varianta II

(1) Judecătorii și procurorii cu vechime continuă și efectivă în magistratură de 20 de ani beneficiază, la data pensionării sau a eliberării din funcție pentru alte motive neimputabile, de o indemnizație egală cu 7 indemnizații de încadrare lunare brute, care se impozitează potrivit legii.

La calculul vechimii efective nu se iau în calcul perioadele în care judecătorul ori procurorul au îndeplinit funcțiile asimilate vechimii în magistratură, potrivit art. 86 (din varianta propusă).

(2) Indemnizația prevăzută la alin. (1) se acorda o singura dată în decursul carierei de judecător sau procuror și se înregistrează, potrivit legii.

(3) Modul de calcul al vechimii continue în magistratură se stabilește prin hotărâre a Consiliului Superior al Magistraturii.

(4) Prevederile alin. (1) se aplica și în cazul decesului judecătorului sau procurorului aflat în activitate. În acest caz, de indemnizație beneficiază soțul/soția și copiii care se afla în întreținerea acestuia la data decesului.

CA București (și instanțele arondate)

Nu avem observații.

Art. 82 - (1) Judecătorii, procurorii, magistrații-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție și personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, precum și foștii judecători și procurori financiari și consilierii de conturi de la secția jurisdicțională care au exercitat aceste funcții la Curtea de Conturi, cu o vechime de cel puțin 25 de ani în funcția de judecător ori procuror, magistrat-asistent sau personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, precum și în funcția de judecător ori procuror financiar sau consilier de conturi de la secția jurisdicțională a Curții de Conturi se pot pensiona la cerere și pot beneficia, la împlinirea vârstei de 60 de ani, de pensie de

Anterior, Comisia nr. 1 formulase următoarea propunere:

Articolul 82 se modifică și va avea următorul cuprins:

„**Art. 82** - (1) Judecătorii și procurorii cu o vechime de cel puțin 25 de ani numai în aceste funcții se pot pensiona la cerere înainte de împlinirea vârstei legale de pensionare și beneficiază de pensie de serviciu, în cuantum de 80% din baza de calcul reprezentată de media indemnizațiilor de încadrare brute lunare și a sporurilor avute în 6 luni consecutive, din ultimii 5 ani de activitate în calitate de judecător sau

<p>serviciu, în cuantum de 80% din baza de calcul reprezentată de indemnizația de încadrare brută lunară sau de salariul de bază brut lunar, după caz, și sporurile avute în ultima lună de activitate înainte de data pensionării.</p> <p>(2)*) Judecătorii, procurorii, magistrații-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție, personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, precum și foștii judecători și procurori financiari și consilierii de conturi de la secția jurisdicțională care au exercitat aceste funcții la Curtea de Conturi se pot pensiona la cerere înainte de împlinirea vârstei de 60 de ani și beneficiază de pensia prevăzută la alin. (1), dacă au o vechime de cel puțin 25 de ani numai în funcția de judecător, procuror, magistrat-asistent sau personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor, precum și în funcția de judecător ori procuror financiar sau consilier de conturi de la secția jurisdicțională a Curții de Conturi. La calcularea acestei vechimi se iau în considerare și perioadele în care judecătorul, procurorul, magistratul-asistent sau personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, precum și judecătorul, procurorul financiar și consilierul de conturi la secția jurisdicțională a Curții de Conturi a exercitat profesia de avocat, personal de specialitate juridică în fostele arbitraje de stat, consilier juridic sau jurisconsult.</p> <p>*) Prin D.C.C. nr. 262/2016 publicată în M.Of. nr. 385 din</p>		<p>procuror, actualizate la data stabilirii drepturilor de pensie, la alegerea persoanelor îndreptățite.</p> <p>(2) De pensia de serviciu prevăzută la alin. (1) beneficiază și judecătorii și procurorii cu o vechime între 20 și 25 de ani numai în aceste funcții, în acest caz cuantumul pensiei fiind micșorat cu 1% din baza de calcul prevăzută la alin. (1), pentru fiecare an care lipsește din vechimea integrală în aceste funcții.</p> <p>(3) Judecătorii, procurorii, magistrații-asistenți de la înalta Curte de Casație și Justiție și personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, cu o vechime în magistratură de cel puțin 25 de ani se pot pensiona la cerere și pot beneficia, la împlinirea vârstei de 60 de ani, de pensia prevăzută la alin. (1). În acest caz, cuantumul pensiei de serviciu se stabilește proporțional cu perioada în care persoana a exercitat funcțiile de judecător, procuror, magistrat-asistent la Înalta Curte de Casație și Justiție, personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, precum și judecător și procuror financiar și consilier de conturi de la secția jurisdicțională a Curții de Conturi, cuantumul prevăzut la alin. (1) fiind aplicabil pentru vechimea de 25 de ani în aceste funcții.</p> <p>(4) De pensia de serviciu prevăzută la alin. (3) beneficiază, la împlinirea vârstei de 60 de</p>
--	--	--

<p>20 mai 2016 s-a constatat că dispozițiile alin. (2) sunt constituționale în măsura în care noțiunea de "judecător" din cuprinsul acestora include și judecătorul Curții Constituționale.</p> <p>(3) De pensia de serviciu prevăzută la alin. (1) beneficiază, la împlinirea vârstei de 60 de ani, și judecătorii și procurorii cu o vechime în magistratură între 20 și 25 de ani, în acest caz cuantumul pensiei fiind micșorat cu 1% din baza de calcul prevăzută la alin. (1), pentru fiecare an care lipsește din vechimea integrală în magistratură.</p> <p>(4) Pentru fiecare an care depășește vechimea în magistratură prevăzută la alin. (1) și (2) la cuantumul pensiei se adaugă câte 1% din baza de calcul prevăzută la alin. (1), fără a o putea depăși.</p> <p>(5) Persoanele care îndeplinesc condițiile de vechime prevăzute la alin. (1) și (3) în funcția de judecător, procuror, magistrat-asistent sau personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor, precum și în funcția de judecător ori procuror financiar sau consilier de conturi de la secția jurisdicțională a Curții de Conturi se pot pensiona și pot beneficia, la împlinirea vârstei de 60 de ani, de pensie de serviciu, chiar dacă la data pensionării au o altă ocupație. În acest caz, pensia se stabilește dintr-o bază de calcul egală cu indemnizația de încadrare brută lunară pe care o are un judecător sau procuror în activitate, în condiții identice de funcție, vechime și grad al instanței sau parchetului, și sporurile, în procent, avute la data eliberării din funcție ori, după caz,</p>		<p>ani, și judecătorii și procurorii cu o vechime în magistratură între 20 și 25 de ani, în acest caz</p> <p>cuantumul pensiei fiind micșorat cu 1% din valoarea stabilită potrivit alin. (3), pentru fiecare an care lipsește din vechimea integrală în magistratură.</p> <p>(5) Pentru fiecare an care depășește vechimea prevăzută la alin. (1) și (3) la cuantumul pensiei se adaugă câte 1% din baza de calcul prevăzută la alin. (1), sau, după caz, din valoarea stabilită potrivit alin. (3), fără a se putea depăși baza de calcul prevăzută la alin. (1).</p> <p>(6) Persoanele care îndeplinesc condițiile de vechime prevăzute la alin. (3) și (4) se pot pensiona și pot beneficia, la împlinirea vârstei de 60 de ani, de pensie de serviciu, chiar dacă la data pensionării au o altă ocupație. În acest caz, pensia se stabilește prin aplicarea, după caz, a prevederilor alin. (3) și (4) și (5), fiind avută în vedere, ca bază de calcul, indemnizația de încadrare brută lunară și sporurile pe care le are un judecător, procuror, magistrat-asistent sau personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor în activitate, în condiții identice de funcție, vechime și grad al instanței sau parchetului. De această pensie de serviciu pot beneficia numai persoanele care au fost eliberate din funcție din motive neimputabile.</p>
--	--	---

<p>cu salariul de bază brut lunar și sporurile avute în ultima lună de activitate înainte de data pensionării. De această pensie de serviciu pot beneficia numai persoanele care au fost eliberate din funcție din motive neimputabile.</p> <p>(6) De prevederile alin. (1), (3) și (4) pot beneficia și judecătorii și procurorii pensionați anterior intrării în vigoare a prezentei legi, care beneficiază de pensie în sistemul public și care îndeplinesc condițiile prevăzute de prezenta lege pentru acordarea pensiei de serviciu. În acest caz, pensia de serviciu se stabilește dintr-o bază de calcul egală cu indemnizația de încadrare brută lunară pe care o are un judecător sau procuror în activitate, în condiții identice de funcție, vechime și nivel al instanței sau parchetului unde a funcționat înaintea eliberării din funcția de judecător sau procuror, și sporurile, în procent, avute la data eliberării din funcție.</p> <p>(7) Judecătorii și procurorii pot opta între pensia de serviciu și pensia din sistemul public. Judecătorii și procurorii militari pot opta între pensia de serviciu și pensia militară de serviciu.</p> <p>(8) Pensia prevăzută de prezentul articol are regimul juridic al unei pensii pentru limită de vârstă.</p>		<p>(7) De prevederile alin. (3), (4) și (5) pot beneficia și judecătorii, procurorii, magistrații asistenți și personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, după caz, pensionați anterior intrării în vigoare a prezentei legi, care beneficiază de pensie în sistemul public și care îndeplinesc condițiile prevăzute de prezenta lege pentru acordarea pensiei de serviciu. În acest caz, pensia de serviciu se stabilește potrivit dispozițiilor alin. (6) care se aplică în mod corespunzător.</p> <p>(8) Judecătorii și procurorii, inclusiv cei militari, pot opta între pensia de serviciu și pensia din sistemul public. Judecătorii și procurorii militari pot opta între pensia de serviciu și pensia militară de serviciu, dacă îndeplinesc condițiile prevăzute de prezenta lege pentru pensionare.</p> <p>(9) Pensia prevăzută de prezentul articol are regimul juridic al unei pensii pentru limită de vârstă .”</p>
---	--	---

INSTANȚE

CA București (și instanțele arondate), CA Ploiești (și instanțele arondate)

S-a propus modificarea art. 82 alin. (4), prin *eliminarea condiției de a fi împlinit vârsta de 60 de ani* pentru ca judecătorul să se poată pensiona anticipat, cu pensie de serviciu, dacă a exercitat activitate de magistrat timp de 20 de ani. S-a propus ca pensionarea anticipată, după 20 de ani de activitate în magistratură, să se poată realiza indiferent de vârstă, față de specificul profesiei de magistrat și de complexitatea muncii desfășurate de judecător.

Astfel, CA București a propus modificarea art. 82 alin. (4), în sensul următor: „De pensia de serviciu prevăzută la alin. (3) beneficiază, anterior împlinirii vârstei de 60 de ani, și judecătorii și procurorii care au o vechime efectivă de cel puțin 20 de ani numai în funcția de judecător, procuror, magistrat-asistent, precum și în funcția de judecător ori procuror financiar sau consilier de conturi de la secția jurisdicțională a Curții de Conturi. La calcularea acestei vechimi nu se iau în considerare și perioadele în care judecătorul, procurorul, magistratul-asistent, precum și judecătorul, procurorul financiar și consilierul de conturi la secția jurisdicțională a Curții de Conturi a exercitat profesia de avocat, personal de specialitate juridică în fostele arbitraje de stat, consilier juridic sau jurisconsult și nici perioadele în care judecătorul, procurorul, magistratul-asistent, precum și judecătorul, procurorul financiar și consilierul de conturi la secția jurisdicțională a Curții de Conturi a fost detașat.”

Trib. Vâlcea

Propune ca judecătorii și procurorii să se poată pensiona și dacă au vechime cuprinsă între 20-25 de ani, caz în care cuantumul pensiei să se micșoreze cu 1% pentru fiecare an care lipsește din vechimea de 25 de ani, **indiferent de vârsta magistratului** (propunere instituită de CSM în primăvara anului 2017).

CA Iași

Se propune *modificarea art. 82*, care nu se regăsește în proiectul legii, după cum urmează:

„(1) Judecătorii, procurorii, magistrații-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție și judecătorii Curții Constituționale, cu o vechime de cel puțin 25 de ani în funcția de judecător ori procuror, se pot pensiona la cerere și pot beneficia, la împlinirea vârstei de 60 de ani, de pensie de serviciu, în cuantum de 80% din baza de calcul reprezentată de indemnizația de încadrare brută lunară sau de salariul de bază brut lunar, după caz, și sporurile avute în ultima lună de activitate înainte de data pensionării efective, finalizată prin emiterea decretului prezidențial de eliberare din funcție.

(2) Judecătorii, procurorii, și judecătorii Curții Constituționale se pot pensiona la cerere înainte de împlinirea vârstei de 60 de ani și beneficiază de pensia prevăzută la alin. (1), dacă au o vechime de cel puțin 25 de ani numai în funcția de judecător, procuror. La calculul vechimii efective nu se iau în calcul perioadele în care judecătorul ori procurorul a îndeplinit funcțiile asimilate vechimii în magistratură, potrivit art. 86 (din varianta propusă).

3) Judecătorii, procurorii și judecătorii Curții Constituționale cu o vechime în magistratură, vechime calculată cu includerea perioadelor asimilate potrivit art. 86 (din varianta propusă) se pot pensiona la cerere înainte de împlinirea vârstei de 60 de ani și beneficiază de pensia prevăzută la alin. (1), dacă au o vechime de cel puțin 25 de ani în magistratură.

Judecătorii, procurorii și judecătorii Curții Constituționale cu o vechime în magistratură, vechime calculată cu includerea perioadelor asimilate potrivit art. 86, prevăzuți la alin.3 beneficiază de pensie de serviciu, în cuantum de 50% din baza de calcul reprezentată de indemnizația de încadrare brută lunară sau de salariul de bază brut lunar, după caz, și sporurile avute în ultima lună de activitate înainte de data pensionării efective, finalizată prin emiterea decretului prezidențial de eliberare din funcție.

(3) De pensia de serviciu prevăzută la alin. (1) beneficiază, la împlinirea vârstei de 60 de ani, și judecătorii și procurorii cu o vechime în

magistratură între 20 și 25 de ani, în acest caz cuantumul pensiei fiind micșorat cu 1% din baza de calcul prevăzută la alin. (1), pentru fiecare an care lipsește din vechimea integrală în magistratură.

(4) Pentru fiecare an care depășește vechimea în magistratură prevăzută la alin. (1) și (2) la cuantumul pensiei se adaugă câte 1% din baza de calcul prevăzută la alin. (1), fără a o putea depăși.

(5) Persoanele care îndeplinesc condițiile de vechime prevăzute la alin. (1) și (3) în funcția de judecător, procuror, magistrat-asistent sau personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor, precum și în funcția de judecător ori procuror financiar sau consilier de conturi de la secția jurisdicțională a Curții de Conturi se pot pensiona și pot beneficia, la împlinirea vârstei de 60 de ani, de pensie de serviciu, chiar dacă la data pensionării au o altă ocupație. În acest caz, pensia se stabilește dintr-o bază de calcul egală cu indemnizația de încadrare brută lunară pe care o are un judecător sau procuror în activitate, în condiții identice de funcție, vechime și grad al instanței sau parchetului, și sporurile, în procent, avute la data eliberării din funcție ori, după caz, cu salariul de bază brut lunar și sporurile avute în ultima lună de activitate înainte de data pensionării. De această pensie de serviciu pot beneficia numai persoanele care au fost eliberate din funcție din motive neimputabile.

(6) De prevederile alin. (1), (3) și (4) pot beneficia și judecătorii și procurorii pensionați anterior intrării în vigoare a prezentei legi, care beneficiază de pensie în sistemul public și care îndeplinesc condițiile prevăzute de prezenta lege pentru acordarea pensiei de serviciu. În acest caz, pensia de serviciu se stabilește dintr-o bază de calcul egală cu indemnizația de încadrare brută lunară pe care o are un judecător sau procuror în activitate, în condiții identice de funcție, vechime și nivel al instanței sau parchetului unde a funcționat înaintea eliberării din funcția de judecător sau procuror, și sporurile, în procent, avute la data eliberării din funcție.

(7) Judecătorii și procurorii pot opta între pensia de serviciu și pensia din sistemul public. Judecătorii și procurorii militari pot opta între pensia de serviciu și pensia militară de serviciu.

(8) Pensia prevăzută de prezentul Articol are regimul juridic al unei pensii pentru limită de vârstă.”

Inspectia Judiciară

Cu privire la alin. (3), propune eliminarea pragului de vârstă pentru acordarea pensiei de serviciu pentru magistrații care au o vechime în magistratură între 20 și 25 de ani.

În aceste condiții, textul de lege (art. 82 alin. 3 din Legea 303/2004) poate avea următoarea formă: „*De pensia de serviciu prevăzută la alin. (1) beneficiază și judecătorii și procurorii cu o vechime în magistratură între 20 și 25 de ani, în acest caz cuantumul pensiei fiind micșorat cu 1% din baza de calcul prevăzută la alin. (1), pentru fiecare an care lipsește din vechimea integrală în magistratură*”.

S-a arătat că păstrarea actualului text de lege instituie o formă de discriminare între magistrați, atâta vreme cât drepturile cuvenite sunt deja diferențiate, prin faptul că acel cuantum al pensiei este micșorat cu 1% din baza de calcul pentru fiecare an care lipsește din vechimea integrală în magistratură.

Trib. Bacău

Referitor la perioada care constituie vechime în magistratură pentru acordarea pensiei de serviciu, se propune ca acordarea pensiei de serviciu să se

facă pentru o vechime de minim 20 ani *numai* în funcția de judecător sau procuror, din totalul vechimii necesare pentru pensionare.
De asemenea, propune ca asimilații să nu beneficieze de pensie de serviciu.

CA Cluj, UNJR

Propunem includerea in lege a reglementarii *pensiei de invaliditate*, in lege fiind prevazuta doar pensia de urmas.

S-a propus reglementarea pensiilor de invaliditate ale magistraților, arătându-se că această categorie nu beneficiază de o reglementare adecvată în acest sens. Astfel, în prezent nu este reglementată situația magistraților care se pensionează în caz de boală sau de invaliditate, în ceea ce privește drepturile cuvenite acestora.

Curtea de Apel Constanța – Secția I Civilă

Cu privire la condițiile de pensionare și recunoașterea vechimii în alte funcții, s-a considerat că ar trebui impusă o vechime efectivă minimă de 10 ani numai în funcția de judecător

UNJR

Propunem **introducerea unui nou articol**, dupa cum urmeaza:

„Pensia de serviciu va fi calculată prin raportare la o bază de calcul reprezentată de indemnizația de încadrare brută lunară sau de salariul de bază brut lunar, după caz, și sporurile avute în ultima lună de activitate înainte de data pensionării de un judecător cu funcție de executie de la nivelul instanței de unde se pensionează magistratul sau persoana asimilată acestuia, cu o vechime similară. Nici într-o situație, cuantumul net al pensiei nu poate depăși cuantumul net al bazei de calcul.

Pensiile aflate în plată vor fi recalulate în baza algoritmilor de mai sus, iar în cazul în care depășesc plafoanele maxime arătate mai sus, vor fi puse în plată pentru viitor în cuantumul astfel recalculat”.

PARCHETE

DIICOT

Susține modificările propuse de Comisia nr. 1 pentru art. 82.

Art. 83 - (1) Judecătorii, procurorii, magistrații-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție, precum și personalul de specialitate juridică prevăzut la art. 87 alin. (1) pot fi menținuți în funcție după împlinirea vârstei de pensionare		
--	--	--

<p>prevăzute de lege, până la vârsta de 70 de ani. Până la vârsta de 65 de ani, magistratul poate opta să rămână în funcție, însă după împlinirea acestei vârste, pentru menținerea în activitate este necesar avizul anual al Consiliului Superior al Magistraturii.</p> <p>(2) Judecătorii și procurorii care au fost eliberați din funcție prin pensionare pot cumula pensia de serviciu cu veniturile realizate dintr-o activitate profesională, indiferent de nivelul veniturilor respective.</p> <p>(3) Reîncadrarea în funcția de judecător, procuror ori magistrat-asistent se face fără concurs și cu avizul Consiliului Superior al Magistraturii, la instanțele sau, după caz, la parchetele de pe lângă acestea în cadrul cărora au funcționat până la data pensionării. În acest caz, numirea în funcția de magistrat-asistent se face de Consiliul Superior al Magistraturii, iar numirea în funcția de judecător sau procuror se face de Președintele României, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii.</p> <p>(4) și (5) *** Eliminate ca urmare a respingerii O.U.G. nr. 230/2008, care le-a inserat, prin L. nr. 208/2009.</p>	<p>93. Alineatul (3) al articolului 83 se abrogă.</p>	<p>Anterior, <u>Comisia nr. 1 a formulat următoarea propunere:</u> La articolul 83, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins: „(3) Reîncadrarea în funcția de judecător, procuror ori magistrat-asistent se face fără concurs de către Consiliul Superior al Magistraturii, la instanțele sau, după caz, la parchetele de pe lângă acestea în cadrul cărora aveau dreptul să funcționeze până la data pensionării și care nu pot funcționa normal din cauza lipsei de personal. În acest caz, numirea în funcția de magistrat-asistent se face de Consiliul Superior al Magistraturii, iar numirea în funcția de judecător sau procuror se face de Președintele României, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii. Pot fi reîncadrați în funcție, în condițiile prezentului alineat, foștii judecători, procurori sau magistrați-asistenți, care au fost eliberați din funcție prin pensionare potrivit prezentei legi și cu privire la care nu s-a stabilit sancțiunea disciplinară a excluderii din magistratură, în condițiile</p>
---	--	---

		art. 52 ¹ din Legea nr. 317/2004, republicată, cu modificările ulterioare. Pe perioada reîncadrării, cuantumul pensiei se reduce cu 85%.”
--	--	--

DE ACORD

Jud. Huedin, Jud. Năsăud, Trib. Sălaj, Jud. Rm.Vâlcea, CA Timișoara, Trib. Caraș-Severin (și judecătoriile arondate), Trib. Timiș, Jud. Lugoj, DIICOT, Jud. Calafat, Jud. Craiova, PJ sector 6, PJ sector 4, PJ sector 3, CA Pitești, CA Iași, PT Vaslui (și unitățile arondate), PCA Iași, Jud. Vaslui, Jud. Bacău, PJ Urziceni, CA Brașov, Trib. Brașov, CA Suceava, Trib. Galați, Jud. Galați,

Trib. Sibiu

De acord cu eliminarea posibilității reîncadrării, **cu precizarea** că sunt de acord cu cumularea pensiei cu salariul, iar reîncadrarea să se facă dacă interesele justiției o cer, cu acordarea indemnizației cuvenite.

Jud. Sebeș

Este *de acord* cu interzicerea reîncadrării magistratului pensionat, **cu excepția** gândirii unei variante de angajare pe perioadă determinată.

Trib. Cluj

de acord cu modificarea, **cu precizarea** „Pensie de serviciu la 20 ani vechime, fără limită de vârstă”;

Curtea de Apel Constanța

Cu majoritatea judecătorilor prezenți la ședință, Adunarea generală **susține reîncadrarea în muncă**, dar **cu interzicerea cumulării** pensiei cu salariul (punctul 93 din proiect)

NU SUNT DE ACORD

CA Alba Iulia, Trib. Cluj, Trib. Specializat Cluj, Jud. Turda, Dej, Cluj-Napoca, Gherla, Dragomirești, Jud. Blaj, Trib. Vâlcea, PJ Bacău, Jud. Brezoi, Jud. Pitești, Jud. Câmpulung, Jud. Sibiu, PJ Iași, Jud. Huși, Jud. Hunedoara, Jud. Buhuși, Jud. Rupea, Jud. Făgăraș, Trib. Covasna, Jud. Brăila,

- magistrații ***nu sunt de acord*** cu abrogarea art. 83 alin. (3), referitor la posibilitatea reîncadrării în funcția de judecător ori procuror;

S-a arătat și că eliminarea posibilității reîncadrării în funcția de judecător, procuror ori magistrat-asistent, fără concurs și cu avizul CSM, la

instanțele sau, după caz, la parchetele de pe lângă acestea în cadrul cărora au funcționat până la data pensionării este redactată în termeni prea generali (*Jud. Dragomirești*)

Asociația Forumul Judecătorilor din România

Apreciam ca ***nu se impune eliminarea procedurii de reîncadrare*** în funcție pentru magistrații pensionari, atât timp cât sistemul judiciar s-a confruntat cu un constant deficit de personal, iar numărul persoanelor reîncadrate în funcție nu este de natura a crea îngrijorări.

De asemenea, măsura trebuie analizată și în contextul unui posibil viitor deficit de personal. Ceea ce se poate reglementa este o interdicție a cumulului indemnizației cu pensia pentru limită de vârstă.

CA Cluj

Opinia conturată cu unanimitate este în sensul că **nu este oportună abrogarea** acestei prevederi legale. În acest sens, s-a arătat că ar trebui să existe posibilitatea ca acești judecători pensionați să poată fi reîncadrați în funcție, pe durate limitate în timp, pe posturi temporar vacante (spre exemplu, concedii pentru creșterea copilului), reprezentând o posibilă soluție de ocupare a posturilor vacante temporar.

Totodată, cu unanimitate judecătorii au considerat că este oportună, pentru aceste ipoteze, posibilitatea cumulării pensiei cu salariul, întrucât sursele de proveniență bugetară sunt diferite, natura și scopul acestor plăți sunt diferite.

CA Ploiești (și instanțele arondate)

Această abrogare nu este apreciată ca oportună, având în vedere situația instanțelor la care nu se ocupă posturile de judecător de o lungă perioadă de timp.

PJ Sf. Gheorghe

- opțiunea procurorilor a fost în sensul posibilității reîncadrării, ***dar*** fără a se putea cumula pensia cu salariul.

Asociația Procurorilor din România, PT Ialomița, PJ sector 2,

Se impune menținerea reglementării, cu ***precizarea*** că, în măsura în care magistratul este reîncadrat, să opteze fie pentru plata pensiei, fie pentru plata indemnizației, excluzându-se cumularea acestora.

<p>94. După articolul 83² se introduce un nou articol, articolul 83³, cu următorul cuprins: „Art. 83³ - (1) Nu beneficiază de pensia de serviciu prevăzută la art. 82 și 83¹ și de indemnizația prevăzută la art. 81 judecătorii, procurorii, magistrații-asistenți și personalul de</p>	<p>Anterior, <u>Comisia nr. 1</u> a formulat <u>următoarea propunere:</u> „Art. 83³ - (1) forma propusă de MJ este identică cu forma propusă de Comisia nr. 1</p>
---	---

	<p>specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor cu privire la care s-a stabilit sancțiunea disciplinară a excluderii din magistratură, în condițiile art. 52¹ din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare. Aceste persoane beneficiază de pensie în sistemul public, în condițiile legii.</p> <p>(2) Dacă se exercită acțiunea disciplinară, în condițiile art. 52¹ din Legea nr. 317/2004, republicată, cu modificările ulterioare, față de un judecător, procuror, magistrat-asistent sau personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor care a fost eliberat din funcție, secția corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii care judecă acțiunea disciplinară sau persoana care are competența de a aplica sancțiunea disciplinară poate dispune suspendarea soluționării cererii de acordare a pensiei de serviciu sau, după caz, suspendarea plății pensiei de serviciu, dacă aceasta a fost acordată, până la soluționarea definitivă a cauzei. În această perioadă, persoana față de care s-a exercitat acțiunea disciplinară beneficiază, în condițiile legii, de pensie din sistemul public.</p> <p>(3) Dacă acțiunea disciplinară este respinsă ori față de judecător, procuror, magistrat-asistent sau personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor se stabilește una dintre sancțiunile disciplinare prevăzute la art.</p>	<p>(2) forma propusă de MJ este identică cu forma propusă de Comisia nr. 1</p> <p>(3) Dacă acțiunea disciplinară este respinsă ori față de judecător, procuror, magistrat-asistent sau personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor se stabilește una dintre sancțiunile disciplinare prevăzute la art. 100 lit. a) – <i>d¹</i>, acesta este</p>
--	---	---

	<p>100 lit. a) - d), acesta este repus în situația anterioară și i se plătește pensia de serviciu de care a fost lipsit ca urmare a exercitării acțiunii disciplinare sau, după caz, diferența dintre aceasta și pensia din sistemul public încasată după exercitarea acțiunii disciplinare.</p> <p>(4) Consiliul Superior al Magistraturii informează Casa Națională de Pensii Publice cu privire la apariția uneia dintre situațiile prevăzute de prezentul articol care are ca efect acordarea, suspendarea, încetarea sau reluarea plății pensiei de serviciu ori, după caz, suspendarea sau reluarea procedurii de soluționare a cererii de acordare a pensiei de serviciu. Informarea Consiliului Superior al Magistraturii cuprinde elementele necesare pentru aplicarea măsurii respective de către casele teritoriale de pensii, inclusiv datele de identificare a persoanei, temeiul de drept al măsurii, precum și data de la care se aplică."</p>	<p>repus în situația anterioară și i se plătește pensia de serviciu de care a fost lipsit ca urmare a exercitării acțiunii disciplinare sau, după caz, diferența dintre aceasta și pensia din sistemul public încasată după exercitarea acțiunii disciplinare.</p> <p>(4) forma propusă de MJ este identică cu forma propusă de Comisia nr. 1</p>
--	--	--

DE ACORD

DIICOT, Jud. Vaslui, Trib. Bacău, CA Brașov

Susține modificările propuse în proiect la Art. I pct.94.

CA Cluj

Cu privire la punctul 94 – eliminarea beneficiului pensiei de serviciu în cazul aplicării sancțiunii disciplinare a excluderii din magistratură

În **opinia majoritară**, modificarea este una oportună.

În opinia rămasă **minoritară**, modificarea nu este oportună deoarece ar constitui o dublă sancțiune și solicită opinia participanților cu privire la modificarea preconizată.

NU SUNT DE ACORD

PT Ialomița, Jud. Blaj, Asociația Procurorilor din România, PJ Iași, Jud. Pașcani, Jud. Piatra Neamț, PJ sector 2, CA Suceava,

CA Galați, Trib. Galați, Jud. Galați

Împotriva modificării.

Plata sumelor de care magistratul a fost lipsit pe perioada exercitării acțiunii disciplinare să fie purtătoare de dobândă.

CA București (și instanțele arondate), CA Ploiești (și instanțele arondate)

În opinie majoritară, s-a exprimat **dezacordul** cu modificarea privind art. 83² din lege, întrucât nu este proporțională și nu circumstanțiază condițiile de aplicare; de exemplu, este excesiv, disproporționat și nerezonabil ca un judecător care nu a fost sancționat disciplinar timp de 24 de ani de zile, iar în anul al 25-lea a săvârșit o abatere disciplinară care i-a atras sancțiunea excluderii din magistratură, să fie privat de pensia de serviciu; în atare condiții, se impune circumstanțiată propunerea legislativă, pentru a asigura echilibrul între scopul urmărit și efectul produs.

În plus, această sancțiune apare ca fiind o pedeapsă complementară, neprevăzută de legea penală.

CA Craiova

Dispozițiile art. 83³ alin. (2) din L. 303/2004 și art. 52¹ alin. (1) și (2) din L. 317/2004 propunem a fi **înlăturate**, pentru următoarele *motive*:

De esența răspunderii disciplinare este raportul de muncă, de funcție, de autoritate, între persoana care prestează activitatea și angajator.

Pe cale de consecință, sancțiunea disciplinară nu poate fi aplicată decât unei persoane care are calitate de salariat, persoană aflată în derularea unui raport de muncă.

Prin reglementarea posibilității exercitării acțiunii disciplinare și aplicării sancțiunii unei persoane, care nu mai are calitatea de magistrat, se legiferează o instituție inexistentă în întreg dreptul muncii.

Se ajunge la situația paradoxală ca unei persoane care nu mai are calitatea de magistrat, să-i fie aplicată sancțiunea excluderii din funcția de magistrat, funcție pe care nu o mai are. Prin urmare, nu se mai pune în executare sancțiunea, ci se urmărește doar sancționarea persoanei cu pierderea pensiei de magistrat.

Prin aceste prevederi legale se reglementează un alt tip de răspundere decât răspunderea disciplinară, atât timp cât o persoană poate fi cercetată și sancționată, deși nu mai este parte în raportul de muncă respectiv.

De altfel, în situația niciunei alte categorii de persoane care beneficiază de pensie de serviciu nu s-a instituit o reglementare similară celei propuse, ceea ce conduce la o discriminare în raport de criteriul profesional.

Privarea de beneficiul la pensia de serviciu, deși este posibilă și de dorit, poate pune probleme de aplicare în timp, în condițiile în care se exercită acțiune disciplinară față de un magistrat pensionat.

CA Iași

Cu **majoritate**, se respinge propunerea.

Abaterile disciplinare nu pot atrage decât sancțiunile disciplinare prevăzute de lege, fără pierderea pensiei de serviciu. Referitor la alin. (2) și (3), se precizează că acțiunea disciplinară se exercită numai împotriva magistratului în funcție, iar nu împotriva magistratului pensionar. Pierderea pensiei de serviciu reprezintă o dublă sancțiune pentru abaterea disciplinară, proiectul echivalând, prin reglementare, răspunderea disciplinară cu răspunderea penală, prin consecințele prevăzute.

ALTE OPINII

UNJR

Propune completarea art. 83² alin. (1) cu sintagma „*sau infractiuni contra infaptuirii justitiei*”.

Acelasi ratiuni care justifica pierderea pensiei de serviciu in cazul condamnarii pentru fapte de coruptie subzista si in cazul savarsirii de infractiuni contra infaptuirii justitiei. In ambele cazuri, judecatorul sau procurorul actioneaza contra rolului sau constitutional, impiedecand el insusi infaptuirea actului de justitie.

95. După articolul 85, se introduce un nou articol, art. 85¹ cu următorul cuprins:
„Art. 85¹ - Dispozițiile art. 82-85 se aplică în mod corespunzător și judecătorilor Curții Constituționale.”

- propunere nouă a MJ

NU SUNT DE ACORD

Jud. Blaj, Jud. Dej, Jud. Gherla, Jud. Hunedoara, Jud. Galați,

DE ACORD

DIICOT, **Asociația Procurorilor din România**, PT Ialomița, PJ Iași, Trib. Cluj, Jud. Turda, Jud. Huedin, PJ sector 2, CA Brașov, CA Galați,

Art. 86 - Constituie vechime în magistratură perioada în care judecătorul, procurorul,

96. Articolul 86 se modifică și va avea următorul cuprins:
„Art. 86 - Constituie vechime în magistratură perioada în care judecătorul, procurorul,

Anterior, Comisia nr. 1 a formulat următoarea propunere:
„Art. 86 - Constituie vechime în magistratură perioada în care judecătorul,

<p>personalul de specialitate juridică prevăzut la art. 87 alin. (1) sau magistratul-asistent a îndeplinit funcțiile de judecător, procuror, personal de specialitate juridică în fostele arbitraje de stat, magistrat-asistent, auditor de justiție, judecător financiar, judecător financiar inspector, procuror financiar, procuror financiar inspector, consilier și consilier de conturi în secția jurisdicțională a Curții de Conturi, grefier cu studii superioare juridice sau personal de specialitate juridică prevăzut la art. 87 alin. (1), precum și perioada în care a fost avocat, notar, asistent judiciar, cadru didactic în învățământul juridic superior acreditat, jurisconsult, consilier juridic, ofițer de poliție judiciară cu studii superioare juridice, expert criminalist cu studii superioare juridice, autorizat potrivit legii, personal de probațiune cu studii superioare juridice sau care a îndeplinit funcții de specialitate juridică în Institutul de Cercetări Juridice al Academiei Române, Institutul Român pentru Drepturile Omului, în Parlament sau în aparatul acestuia ori în cadrul Administrației Prezidențiale, Guvernului, Curții Constituționale, Avocatului Poporului, Curții de Conturi, Consiliului Legislativ.</p>	<p>personalul de specialitate juridică prevăzut la art. 87 alin. (1) sau magistratul-asistent a îndeplinit funcțiile de judecător, procuror, judecător la Curtea Constituțională, judecător financiar, procuror financiar, consilier de conturi în secția jurisdicțională a Curții de Conturi, auditor de justiție, personal de specialitate juridică prevăzut la art. 87 alin. (1), magistrat-asistent, avocat, notar, asistent judiciar, consilier juridic, personal de specialitate juridică în aparatul Parlamentului, Administrației Prezidențiale, Guvernului, Curții Constituționale, Avocatului Poporului, Curții de Conturi sau al Consiliului Legislativ, cadru didactic din învățământul juridic superior acreditat."</p>	<p>procurorul, personalul de specialitate juridică prevăzut la art. 87 alin. (1) sau magistratul-asistent a îndeplinit funcțiile <i>prevăzute la art. 33 alin. (1)</i> sau funcțiile de judecător financiar, procuror financiar și consilier de conturi în secția jurisdicțională a Curții de Conturi ori auditor de justiție."</p>
<p><u>INSTANȚE</u> <u>CA București</u> (și instanțele arondate) În opinie majoritară, se apreciază ca <i>nu este oportună eliminarea</i> din perioada de vechime în magistratură a perioadei în care persoana a fost: - ofițer de poliție judiciară cu studii superioare juridice, - grefier cu studii superioare juridice sau personal de specialitate juridică prevăzut la art. 87 alin. (1). De altfel, modificarea poate ridica chiar probleme de discriminare și aplicare nepredictibila a legii, în contextul în care această vechime a fost recunoscută pentru participarea la examenul de admitere în magistratură.</p>		

Totodată, funcțiile de ofițer judiciar și greșier cu studii superioare juridice sunt mult mai apropiate de profesia de magistrat decât cea ce personal de specialitate juridică, spre exemplu, la Administrația Prezidențială.

CA Brașov

Se elimină, în mod nejustificat, din categoria profesiilor juridice o serie de categorii profesionale, ca de exemplu: greșierii cu studii juridice superioare; ofițerii cu aviz de poliție judiciară și studii juridice superioare; personalul de probațiune; executorii judecătorești, a căror activitate presupune exercitarea în mod efectiv a unor atribuții juridice.

CA Galați, Trib. Galați, Jud. Galați

Împotriva modificării.

Nu se impune excluderea la calculul vechimii în magistratură a perioadei magistratul a avut calitatea de greșier cu studii superioare sau polițist . La acest aspect, apreciem că examenul organizat în baza art.33 din Legea nr.303/2004 să vizeze și aceste 2 categorii profesionale sus-amintite.

CA Iași

Cu largă **majoritate**, de acord cu propunerea.

Într-o primă opinie, se apreciază că nu poate constitui vechime în magistratură o activitate desfășurată de: procuror financiar, consilier de conturi în secția jurisdicțională a Curții de Conturi, personal de specialitate juridică în aparatul Parlamentului, Administrației Prezidențiale, Guvernului, Curții Constituționale, Avocatului Poporului, Curții de Conturi sau al Consiliului Legislativ, cadru didactic din învățământul juridic superior acreditat, cât timp aceștia desfășoară o activitate juridică și nu o activitate de judecată în condițiile Legii nr. 304/2004.

Astfel, art. 1 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară prevede: „(1) Puterea judecătorească se exercită de Înalta Curte de Casație și Justiție și de celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege.”

În cea de a doua opinie se apreciază că „vechime în magistratură” nu poate constitui perioada cât un judecător sau procuror a îndeplinit funcția de cadru didactic în învățământul juridic superior acreditat, existând mari diferențe privind specificul funcției, incompatibilităților ș.a.m.d. Constituie vechime în magistratură perioada în care judecătorul, procurorul, personalul de specialitate juridică prevăzut la art. 87 alin. (1) a îndeplinit funcțiile de judecător, procuror sau auditor de justiție.

CA Ploiești (și instanțele arondate)

Apreciem ca oportună modificarea acestui articol, în următoarea redactare: „*Constituie vechime în magistratură perioada în care judecătorul, procurorul, personalul de specialitate juridică prevăzut la art. 87 alin. (1) sau magistratul-asistent a îndeplinit funcțiile de judecător, procuror, judecător la Curtea Constituțională, judecător financiar, procuror financiar, consilier de conturi în secția jurisdicțională a Curții de Conturi, auditor de justiție, personal de specialitate juridică prevăzut la art. 87 alin. (1), magistrat - asistent, avocat, notar, asistent judiciar, consilier juridic, greșier cu studii superioare juridice, ofițeri de poliție judiciară cu studii superioare juridice.*”

CA Cluj

Cu privire la punctul 96 – vechimea în magistratură

Într-o **opinie**, s-a arătat că modificarea actualei reglementări nu este oportună. Este mai degrabă rezonabil să se prevadă eventual o durată minimă a vechimii în funcția de judecător. Spre exemplu, 20 de ani vechime efectivă în funcția de judecător la care se poate adăuga și perioada în care acesta a îndeplinit celelalte funcții juridice expres evidențiate *de lege lata* în textul art. 86.

Într-o **altă opinie**, în egală măsură reprezentată, modificarea ar fi oportună, însă numai dacă avea în vedere următoarele:

- ar trebui eliminată categoria personalului „de specialitate juridică” din cadrul diverselor instituții publice enunțate în text, alții decât juriști care sunt enumerați distinct. Sintagma este foarte vagă și extinde inoportun sfera celor care beneficiază de facilitățile textului;
- este necesară o precizare asupra funcțiilor de cadru didactic în învățământul superior cărora li se asimilează vechimea; prin referire la gradul profesional și atribuțiile precise. În caz contrar, s-ar ajunge la situația în care un simplu asistent sau preparator care desfășoară câteva ore activitate pe săptămână să beneficieze de vechime în magistratură;

Într-o **opinie personală**, vechimea în magistratură ar trebui să fie constituită numai de perioadele în care persoana a îndeplinit funcția de judecător sau procuror.

CA Craiova

Propunem nominalizarea și a funcției de jurisconsult, alături de cea de consilier juridic.

În acest mod, textul va fi clar și nesusceptibil de interpretări, mai cu seamă ținând cont de faptul că în cărțile de muncă o parte din magistrații mai în vârstă, au menționate în carnetele de munca funcția de jurisconsult, ca primă profesie juridică, fiind juriști ai oficiilor juridice, apoi jurisconsult principal și ulterior în funcție de situații și de reglementările anterioare, puteau ocupa și funcția de consilier juridic.

Într-adevăr, potrivit legii noi privind organizarea și exercitarea profesiei de consilier juridic Legea 514/2003, din punct de vedere terminologic se folosește termenul unic de consilier juridic. Dar, având în vedere mențiunile din documentele vechi de personal ale magistraților mai în vârstă și faptul că în Clasificația COR actualizată 2017, este prevăzută în continuare funcția de jurisconsult indicativ 261102, dar și consilier juridic indicativ 261103, propunem păstrarea și a funcției de jurisconsult alături de consilier juridic, în noua formă a legii.

În măsura în care totuși, nu rațiuni de formă și de terminologie, au dictat eliminarea funcției de jurisconsult, apreciem că o asemenea modificare este neconstituțională și discriminatorie.

Astfel, nu identificăm nicio justificare obiectivă și rezonabilă care să susțină ideea potrivit căreia de exemplu, 6 ani de jurisconsult și jurisconsult principal, să nu aibă nicio valoare în comparație cu aceeași vechime din avocatură.

Mai mult, funcția de consilier juridic obținută după 2003 de un absolvent din 2002 ar putea fi valorizată în raport cu aceste dispoziții legale, pe când o funcție de jurisconsult, jurisconsult principal, cu aceleași atribuții din punct de vedere calitativ ce rezultă din compararea textelor de lege, nu ar putea fi valorificate.

O asemenea concluzie nu este acceptabilă.

Nu în ultimul rând, un argument suplimentar în menționarea în continuare și a funcției de jurisconsult, îl reprezintă conținutul disp. art. 82 alin. (2), care rămân nemodificate și care prevăd funcția de jurisconsult, ca vechime în magistratură pentru pensie.

CA Alba Iulia, Jud. Blaj, CA Timișoara, Jud. Timișoara, Trib. Specializat Cluj, Jud. Dej, Jud. Cluj-Napoca, Jud. Turda, Trib. Sălaj, Jud. Hunedoara,

- ***nu sunt de acord*** cu modificările propuse;

- suplimentar, CA Alba Iulia consideră că nu se justifică constituirea de vechime în magistratură a perioadei în care judecătorul sau procurorul a îndeplinit funcțiile de personal de specialitate juridică prevăzut la art. 87 alin. (1), personal de specialitate juridică în aparatul Parlamentului, Administrației Prezidențiale, Guvernului, Curții Constituționale, Avocatului Poporului, Curții de Conturi sau al Consiliului Legislativ, cadru didactic din învățământul juridic superior acreditat;

CA Suceava

- la art. 86, de acord cu propunerea Ministerului Justiției.

Curtea de Apel Constanța

Cu unanimitatea judecătorilor prezenți la ședință, Adunarea generală susține că ar trebui să constituie vechime în magistratură perioada în care judecătorul și procurorul au îndeplinit funcțiile de judecător și procuror, judecător la Curtea Constituțională, judecător financiar, procuror financiar, consilier de conturi în secția jurisdicțională a Curții de Conturi, auditor de justiție (punctul 96 din proiect).

Trib. Iași

- se propune modificarea, în sensul *reducerii categoriilor de personal asimilate magistraților*, respectiv: personalul de specialitate juridică prev. de art. 87 alin. (1) din actuala reglementare, avocatul, notarul, asistentul judiciar, consilierul juridic, personalul de specialitate juridică în aparatul Parlamentului, Administrației Prezidențiale, Guvernului, Curții Constituționale, Avocatului Poporului, Curții de Conturi sau al Consiliului Legislativ, cadrul didactic din învățământul juridic superior acreditat.

Jud. Moinești

Propune *extinderea ariei profesiilor juridice* prev. de art. 86 și la grefieri, executori judecătorești și polițiști judiciari.

Jud. Petroșani

Cu referire la art. 86, s-a apreciat că *s-ar impune menționarea organelor de poliție judiciară și a grefierilor cu studii superioare*, acestora fiindu-le recunoscută vechimea pentru a se înscrie la examenul de numire în funcția de judecător, iar cu privire la partea finală a art. 86, s-a apreciat că *nu se justifică includerea în text a personalului de specialitate juridică în aparatul Parlamentului etc. și a cadrelor didactice din învățământul juridic*

superior.

Jud. Piatra Neamț

Propune *completarea art. 86*, în sensul de a se considera vechime în magistratura alături de cele menționate în proiect, perioada în care judecătorul, procurorul, personalul de specialitate juridică prevăzute la art.87 alin. (1) sau magistratului asistent a îndeplinit funcții de grefieri cu studii superioare juridice sau ofițeri în cadrul M.A.I.

Trib. Hunedoara

Nu este de acord cu modificarea propusă la pct. 96, cu referire la partea finală a art. 86, constând în *inclusiunea în text a personalului de specialitate juridică în aparatul Parlamentului, etc și a cadrelor didactice din învățământul juridic superior.*

Jud. Rm. Vâlcea

Respinge propunerea legislativă prevăzută de art. I pt. 96 din Proiectul de modificare a legilor justiției, având ca obiect excluderea din vechimea în magistratură a perioadei în care judecătorul sau procurorul a fost grefier cu studii superioare juridice.

S-a reținut că măsura de excludere a perioadei în care persoana în cauză a fost grefier cu studii superioare juridice este discriminatorie, în condițiile în care celelalte profesii juridice prevăzute de art. 86 din Legea nr. 303/2004 rămân considerate asimilate din perspectiva vechimii în magistratură, iar grefierul nu se află în situații diferite în raport de o parte a acestor categorii de persoane.

S-a mai reținut că prin această modificare legislativă grefierii cu o vechime de 5 ani nu ar mai putea participa la concursurile de admitere în magistratură, deși activitatea de grefier a facilitat dobândirea unei experiențe mai bune prin raportare la ce presupune activitatea de judecător, decât celelalte profesii juridice prevăzute de art. 86 din Legea nr. 303/2004.

Jud. Vaslui

Cu privire la art. 86, judecătorii *nu sunt de acord cu excluderea unor funcții juridice* din enumerarea celor ce constituie vechime în magistratură (exemplu polițiști judiciari, grefieri cu studii superioare juridice etc.).

Jud. Pitești

De acord.

Este eliminată din perioada de vechime în magistratură acea perioadă în care persoana a fost:

- ofițer de poliție judiciară cu studii superioare juridice,
- expert criminalist cu studii superioare,
- personal de specialitate juridică în fostele arbitraje de stat,
- magistrat-asistent,

- grefier cu studii superioare juridice sau personal de specialitate juridică prevăzut la art. 87 alin. (1)

Trib. Argeș

Se impune modificarea art.86, în sensul că va constitui vechime în magistratură doar perioada în care judecătorul, procurorul, au îndeplinit funcția de judecător, procuror și judecător la Curtea Constituțională .

Jud. Sânnicolau Mare

Cu privire la vechimea în magistratură, textul art. 86 ar trebui modificat, în sensul de a cuprinde în conținutul său, printre profesiile juridice a căror vechime este asimilată celei de magistrat, inclusiv ofițerii de poliție care au calitatea de organe de cercetare ale poliției judiciare potrivit Legii nr. 364/2004 și a căror vechime a fost luată în considerare pentru admiterea la concursul de admitere în Magistratură, însă potrivit art. 86 din Legea 303/2004, în stadiu reglementării actuale, nu constituie vechime în magistratură întrucât nu este prevăzută în mod expres printre profesiile juridice indicate

În această perspectivă a proiectului s-ar prejudicia drepturile acestei categorii profesionale în sensul că nu ar putea beneficia de vechime în magistratură decât în baza vechimii efective ca magistrat, spre deosebire de celelalte categorii profesionale amintite de textul legal, care beneficiază de acest drept.

Jud. Huedin, Trib. Cluj

- *de acord* cu modificarea, cu precizarea că „Definiția noțiunii de cadru didactic – doar profesor/conferențiar, nu și asistent universitar etc. ; excluderea personalului de specialitate juridică din Parlament etc. Art.86 se impune a fi abrogat”.

Trib. Bistrița-Năsăud

- a făcut observația referitoare la „Instituirea ca și vechime în magistratură a perioadei în care judecătorul, procurorul, personalul de specialitate juridică prevăzut la art. 87 alin. 1 sau magistratul asistent a îndeplinit doar funcțiile de judecător, procuror, judecător la Curtea Constituțională, auditor de justiție, personal de specialitate juridică prevăzut la art. 87 alin. 1, magistrat asistent, asistent judiciar.”

Jud. Câmpulung

Nu este de acord cu propunerea de modificare a art. 86.

PARCHETE

PÎCCJ

- noile dispoziții privind funcțiile juridice ce constituie vechime în magistratură creează o discriminare între profesiile juridice. Potrivit proiectului

de lege, în mod greșit, nu este considerată vechime în magistratură perioada în care judecătorul, procurorul, personalul de specialitate juridică prevăzut la art. 87 alin. (1) sau magistratul-asistent a îndeplinit funcția de ofițer de poliție judiciară cu studii superioare juridice. În prezent, aproximativ 25% dintre magistrații cu vechime 0 - 10 ani, au fost anterior ofițeri de poliție judiciară cu studii superioare juridice;

DIICOT

Nu susține modificarea propusă în proiect la Art. I pct.96 și propune soluția Comisiei nr.1 a CSM adoptată cu prilejul consultărilor anterioare:

Articolul 86 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 86 - Constituie vechime în magistratură perioada în care judecătorul, procurorul, personalul de specialitate juridică prevăzut la art. 87 alin. (1) sau magistratul-asistent a îndeplinit aceste funcții sau funcțiile de judecător financiar, procuror financiar și consilier de conturi în secția jurisdicțională a Curții de Conturi ori auditor de justiție.”

- Biroul Teritorial Tulcea

Referitor la modificarea art. 86 privind vechimea în magistratură, se consideră că în aceasta trebuie introdusă perioada în care magistratul a ocupat oricare dintre funcțiile juridice prevăzute de lege ca și condiție pentru admiterea la I.N.M., (atâta timp cât nu a rezultat că în acea perioadă a fost debil mintal sau a avut orice problemă de sănătate de natură psihică) și nu doar perioada în care a ocupat funcțiile de judecător, procuror, judecător la Curtea Constituțională, judecător financiar, procuror financiar, consilier de conturi în secția jurisdicțională a Curții de Conturi, auditor de justiție, personal de specialitate juridică prevăzut la art. 87 alin. (1), magistrat-asistent, avocat, notar, asistent judiciar, consilier juridic, personal de specialitate juridică în aparatul Parlamentului, Administrației Prezidențiale, Guvernului, Curții Constituționale, Avocatului Poporului, Curții de Conturi, Consiliului Legislativ, cadru didactic în învățământul juridic superior acreditat. Altfel, modificarea este discriminatorie și neconstituțională, fiind mai multe decizii ale Curții Constituționale în acest sens, fiindcă nu poți să-i consideri pe magistrați egali în drepturi la admiterea în I.N.M. și să-i diferențiezi ulterior fără nici o explicație logică sau fundamentată pe o necesitate anume.

PCA Galați (și unitățile din circumscripție):

S-a considerat că trebuie să constituie vechime în magistratură doar perioada cât magistratul a fost procuror sau judecător la parchete/instanțe de judecată (judecătorie/parchet de pe lângă judecătorie, tribunal/parchet de pe lângă tribunal, curte de apel/parchet de pe lângă curtea de apel, Înalta Curte de Casație și Justiție/Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție). Doar aceste categorii profesionale sunt cele care s-au supus rigorilor profesiei de magistrat și, în consecință, trebuie să beneficieze și de efectele pe care le produce această continuitate, crearea unui cadru extins, incluzând alte domenii de activitate, lipsite de interdicțiile și incompatibilitățile pe care le presupune magistratura, fiind inoportună.

PCA București

- procurorii nu au fost de acord cu modificările propuse, apreciind că vechimea în magistratură trebuie să reprezinte numai perioada în care a desfășurat activitate efectivă doar în funcțiile de judecător și procuror.

PJ sector 2

De acord cu modificarea propusă pentru art. 86.

PT Iași:

- **adăugarea** în conținutul art. 86 a noțiunii de "jurist consult", precum și introducerea categoriei profesionale a polițiștilor din poliția judiciară în recunoașterea vechimii în magistratură.

PT București

Nu găsim nicio justificare obiectivă ca doar exercitarea anumitor profesii să constituie vechime în magistratură.

Nu vedem rațiunea pentru care perioada în care judecătorul/procurorul a îndeplinit funcțiile de ofițer de poliție judiciară cu studii superioare juridice, grefier cu studii superioare juridice, personal de probațiune cu studii superioare juridice, personal de specialitate juridică în aparatul din Institutul de Cercetări Juridice al Academiei Române și Institutul Român pentru Drepturile Omului nu constituie vechime în magistratură.

De altfel, date fiind rațiunile pentru care se acordă pensia specială de serviciu, considerăm că niciuna dintre aceste profesii nu ar trebui să constituie vechime în magistratură.

PT Prahova

Referitor la asimilarea vechimii în magistratură, cu perioada în care magistratul a îndeplinit anterior alte activități profesionale, propusă spre modificare prin art. 86 din Legea 303/2004, se apreciază că excluderea unor categorii profesionale (ofițeri de poliție judiciară cu studii superioare, grefier cu studii superioare juridice, personal de probațiune cu studii superioare juridice, ș.a.) de la această asimilare a vechimii în magistratură concomitent cu păstrarea altora, încalcă principiul egalității și nediscriminării, prevăzut de art. 16 al. 1 din Constituție, prin instituirea unui tratament diferențiat unor situații egale, în lipsa unei justificări obiective și rezonabile. (a se vedea mutatis mutandis Deciziile Curții Constituționale nr. 785 din 12 mai 2009, referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 44 al. 2 din Legea 303/2004 și nr. 176 din 26 martie 2014, referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 50 al. 2 din Legea 303/2004).

PT Buzău (și unitățile din circumscripție)

Modificarea art. 86 este **inoportună**.

Inspectia Judiciară

Propune introducerea expresă a funcției de inspector judiciar în categoriile enumerate în cuprinsul respectivului articol.

Art. 86 din Legea nr. 303/2004 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Constituie vechime în magistratură perioada în care judecătorul, procurorul, personalul de specialitate juridică prevăzut la art. 87 alin. (1) sau

magistratul-asistent a îndeplinit funcțiile de judecător, procuror, *inspector judiciar (s.n.)*, personal de specialitate juridică în fostele arbitraje de stat, magistrat-asistent, auditor de justiție, judecător financiar, judecător financiar inspector, procuror financiar, procuror financiar inspector, consilier și consilier de conturi în secția jurisdicțională a Curții de Conturi, grefier cu studii superioare juridice sau personal de specialitate juridică prevăzut la art. 87 alin. (1), precum și perioada în care a fost avocat, notar, asistent judiciar, cadru didactic în învățământul juridic superior acreditat, juriconsult, consilier juridic, ofițer de poliție judiciară cu studii superioare juridice, expert criminalist cu studii superioare juridice, autorizat potrivit legii, personal de probațiune cu studii superioare juridice sau care a îndeplinit funcții de specialitate juridică în Institutul de Cercetări Juridice al Academiei Române, Institutul Român pentru Drepturile Omului, în Parlament sau în aparatul acestuia ori în cadrul Administrației Prezidențiale, Guvernului, Curții Constituționale, Avocatului Poporului, Curții de Conturi, Consiliului Legislativ.”

S-a arătat că modificarea propusă de IJ ia în considerare dispozițiile art. 78 alin. (1) din Legea nr. 317/2004, potrivit căreia „*Perioada în care judecătorul sau procurorul este inspector judiciar constituie vechime în funcția de judecător sau procuror*” și alin. (2), potrivit căreia, „*pe perioada mandatului, inspectorii judiciari au toate drepturile judecătorilor și procurorilor detașați, precum și obligațiile prevăzute de lege pentru judecători și procurori*”.

Scoala Națională de Grefieri

A fost eliminată nejustificat activitatea desfășurată în calitate de grefier cu studii superioare juridice din categoria profesiilor juridice care conferă vechime în magistratură.

Rațiunile proiectului care au stat la baza păstrării unor categorii de personal care au desfășurat activitate aptă de a constitui vechime în magistratură (precum personalul de specialitate juridică din Ministerul Justiției, Ministerul Public, Consiliul Superior al Magistraturii, Institutul Național de Criminologie, Institutul Național de Expertize Criminalistice și din Institutul Național al Magistraturii, avocat, notar, consilier juridic, personalul de specialitate juridică din aparatul Parlamentului, Administrației Prezidențiale, Guvernului, Curții Constituționale, Avocatului Poporului, Curții de Conturi, Consiliului Legislativ) se regăsesc, cu atât mai mult, în cazul grefierilor cu studii superioare juridice, dat fiind specificul eminent juridic al activității lor.

Observațiile formatorilor din cadrul SNG

A fost eliminată nejustificat activitatea desfășurată în calitate de grefier cu studii superioare juridice sau ofițer de poliție judiciară din categoria profesiilor juridice care conferă vechime în magistratură, prin raportare la specificul muncii acestora și a celorlalte categorii enumerate în forma propusă a textului.

AFJR

Apreciem ca nu este oportună eliminarea din perioada de vechime în magistratură a perioadă în care persoana a fost:

- ofițer de poliție judiciară cu studii superioare juridice,
- grefier cu studii superioare juridice sau personal de specialitate juridică prevăzut la art. 87 alin. (1).

De altfel, modificarea poate ridica chiar probleme de discriminare și aplicare nepredictibilă a legii în contextul în care această vechime a fost recunoscută pentru participarea la examenul de admitere în magistratură.

Asociația Procurorilor din România, PT Ialomița, PJ Iași

De acord, cu menținerea în această categorie a ofițerilor de poliție judiciară cu studii superioare juridice, a grefierilor cu studii superioare juridice și a personalului de probațiune cu studii superioare juridice.

Art. 96 - (1) Statul răspunde patrimonial pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare.

(2) Răspunderea statului este stabilită în condițiile legii și nu înlătură răspunderea judecătorilor și procurorilor care și-au exercitat funcția cu rea-credință sau gravă neglijență.

(3) Cazurile în care persoana vătămată are dreptul la repararea prejudiciilor cauzate prin erori judiciare săvârșite în procese penale sunt stabilite de Codul de procedură penală.

(4) Dreptul persoanei vătămate la repararea prejudiciilor materiale cauzate prin erorile judiciare săvârșite în alte procese decât cele penale *nu se va putea exercita decât în cazul în care s-a stabilit, în prealabil, printr-o hotărâre definitivă, răspunderea penală sau disciplinară, după caz, a judecătorului sau procurorului pentru o faptă săvârșită în cursul judecării procesului și dacă această faptă este de natură să determine o eroare judiciară.*

(5) Nu este îndreptățită la repararea pagubei persoana care, în cursul procesului, a contribuit în orice mod la săvârșirea erorii judiciare de către judecător sau procuror.

(6) Pentru repararea prejudiciului, persoana vătămată se poate îndrepta cu acțiune numai

97. Alineatele (4), (7) și (8) ale articolului 96 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(4) Dreptul persoanei vătămate la repararea prejudiciilor cauzate prin erorile judiciare săvârșite în alte procese decât cele penale *se va exercita în condițiile legii.*

.....

- propunere nouă a MJ

<p>împotriva statului, reprezentat prin Ministerul Finanțelor Publice.</p> <p>(7) După ce prejudiciul a fost acoperit de stat în temeiul hotărârii irevocabile date cu respectarea prevederilor alin. (6), statul se poate îndrepta cu o acțiune în despăgubiri împotriva judecătorului sau procurorului care, cu rea-credință sau gravă neglijență, a săvârșit eroarea judiciară cauzatoare de prejudicii.</p> <p>(8) Termenul de prescripție a dreptului la acțiune în toate cazurile prevăzute de prezentul articol este de un an.</p>	<p>(7) După ce prejudiciul a fost acoperit de stat în temeiul hotărârii definitive, statul se îndreaptă cu o acțiune în despăgubiri împotriva judecătorului sau procurorului care a săvârșit eroarea judiciară cauzatoare de prejudicii.</p> <p>(8) Termenul de prescripție a dreptului la acțiune în toate cazurile prevăzute de prezentul articol este cel din dreptul comun."</p>	
---	---	--

DE ACORD

Trib. Vâlcea, Jud. Sebeș, Jud. Moinești, Jud. Petroșani

Sunt *de acord* cu prevederile privind răspunderea materială a magistraților, dar cu prevederea unei durate maximale de timp când ar putea fi inițiată acțiunea în regres din partea statului și numai după ce se stabilește reaua credință sau grava neglijență a magistratului într-o procedură penală sau disciplinară distinctă.

Trib. Vâlcea apreciază, în plus, că este necesară încheierea unei asigurări de malpraxis în acest caz și că toate costurile aferente acesteia trebuie să fie suportate de către ordonatorii de credite.

PJ sector 6

- *de acord* cu prevederile privind răspunderea materială, dar numai după ce se stabilește reaua- credință sau grava neglijență a magistratului într-o procedură penală sau disciplinară distinctă.

PT Ilfov

De acord ca răspunderea magistraților să fie obligatorie, dar să se introducă asigurarea de răspundere profesională, ca în cazul avocaților și medicilor.

DIICOT

Sușține modificarea propusă în proiect la Art. I pct. 97, **cu următorul amendament** în ceea ce privește alin. (7) al art.96:

”(7) După ce prejudiciul a fost acoperit de stat în temeiul hotărârii definitive, statul se poate îndrepta cu o acțiune în despăgubiri împotriva judecătorului sau procurorului care a săvârșit eroarea judiciară cauzatoare de prejudicii, cu rea-credință sau gravă neglijență”.

Propune, totodată, identificarea unei definiții clare pentru sintagma ”eroare judiciară” în alte procese decât cele penale.

- angajarea răspunderii magistraților în toate cazurile în care prejudiciul cauzat prin erorile judiciare a fost acoperit de stat, în temeiul unei hotărâri irevocabile, spre deosebire de actuala reglementare potrivit căreia răspunderea magistraților este atrasă doar în situația în care aceștia și-au exercitat funcția cu rea credință sau gravă neglijență, poate avea o influență negativă asupra înfăptuirii actului de justiție, întrucât ar constitui o presiune asupra activității magistraților;

Jud. Brăila

De acord cu prevederile privind răspunderea materială a magistraților, *dar cu prevederea unei durate maxime* de timp când ar putea fi inițiată acțiunea în regres din partea Statului și *numai după ce se stabilește reaua credință sau grava neglijența* a magistratului într-o procedura penală sau disciplinara, distinctă.

S-ar impune *înființarea unui fond de asigurare de risc profesional* (cum este în cazul medicilor, deși nu ar trebui făcută această paralelă, justiția este una dintre cele 3 puteri în stat, iar pentru celelalte puteri nu este prevăzută nici o formă de răspundere), la constituirea căruia să contribuie atât statul cât și fiecare magistrat și din care să se acopere sumele stabilite drept prejudicii cauzate de magistrați.

NU SUNT DE ACORD

CA Alba Iulia, Jud. Blaj, Trib. Sibiu, Trib. Caraș-Severin (și judecătoriile arondate), Trib. Timiș, Jud. Timișoara, Jud. Lugoj, Trib. Hunedoara, Jud. Segarcea, Jud. Calafat, PJ sector 4, PT Călărași, PT Buzău (și unitățile din circumscripție), Jud. Sibiu, Jud. Brezoi, Jud. Câmpulung, Jud. Bârlad, Trib. Iași, Jud. Huși, Jud. Vaslui, Jud. Pașcani, Jud. Piatra Neamț, Jud. Buhuși, Jud. Bacău, CA Brașov, Jud. Rupea, Trib. Brașov, Jud. Sfântu Gheorghe, Trib. Covasna, CA Suceava, CA Galați, Trib. Galați, Jud. Galați, Trib. Brăila, CA Constanța - Secția Penală și pentru cauze penale cu minori și de familie

CA Constanța

Cu unanimitatea judecătorilor prezenți la ședință, Adunarea generală nu susține modificările cuprinse la punctul 97 cu precizarea că subminează statutul judecătorilor și elimină independența acestora

CA Constanța - Secția civilă arată că **propunerea trebuie respinsă** întrucât textul este neclar, este lipsit de previzibilitate, nu rezultă cine stabilește existența unei erori judiciare, în ce poate consta aceasta, termenul de prescripție este unul nerezonabil, putând fi înlocuit cu un termen mai redus, de

exemplu de 1 an, este incorectă stabilirea caracterului obligatoriu al regresului, fără a ține cont că există situații care nu pot fi imputate judecătorului, um ar fi acordurile încheiate de stat cu reclamanții în procedurile Curtea Europeană a Drepturilor Omului; s-a considerat că trebuie puse în aplicare și dispozițiile privind asigurarea profesională a judecătorilor.

Se arată (*CA Brașov*) că se instituie o răspundere obiectivă indiferent de culpă. Se impune **menținerea textului actual**.

Înalta Curte de Casație și Justiție

Apreciem că **actuala reglementare** a răspunderii materiale **trebuie menținută**, întrucât corespunde mecanismului prevăzut de art. 52 alin. (3) din Constituția României. Acest mecanism presupune pronunțarea unei hotărâri judecătorești prin care se stabilește existența relei credințe sau a gravei neglijențe care a constituit cauza erorii judiciare.

Totodată, propunem ca Înaltei Curte de Casație și Justiție să-i aparțină competența de a judeca litigiile în materia răspunderii materiale, altfel, ar deveni o formă indirectă de cenzurare a soluțiilor instanțelor superioare de către instanțele inferioare.

CA Târgu-Mureș (și instanțele din circumscripție), Asociația Magistratilor din România

Judecătorii au subliniat, în mod ferm, că "reconfigurarea" răspunderii materiale se preconizează a fi făcută într-un sens ce aduce atingere principiului independenței judecătorului, privit ca atribut esențial, necesar înfăptuirii actului de justiție. De asemenea, propunerile au accente neconstituționale, în condițiile în care în Proiect se face referire doar la prejudiciile cauzate prin „erori judiciare”, deși din Constituție rezultă clar condiția „relei-credințe” sau „gravei neglijențe” (art. 52 alin. 3).

În plus, fără explicații suplimentare, aceste propuneri ar putea însemna că magistratul poate fi acționat direct, de stat, în procedura regresului și ar implica faptul că reaua-credință sau grava neglijență vor fi stabilite în procesul astfel declanșat.

Pe de altă parte, modificarea răspunderii materiale nu se justifică în raport de faptul că pentru desfășurarea activității lor, judecătorii nu le sunt create condiții optime de muncă, atât din punct de vedere logistic (sedii, birouri, echipamente IT performante care să asigure accesul efectiv la legislație și jurisprudență), cât și din perspectiva gradului de încărcătură.

Din analiza propunerilor făcute de ministrul justiției, rezultă că se intenționează instituirea unuia dintre cele mai aspre regimuri europene de răspundere juridică pentru magistrați, în măsura în care propunerile se vor materializa, plasând România doar în compania Ungariei, din această perspectivă.

Regula legislațiilor europene nu este, nicidecum, obligativitatea exercitării acțiunii în regres a statului împotriva magistratului (așa cum propune ministrul justiției), ci o asemenea acțiune este facultativă și depinde de o serie de circumstanțe ale cazului concret, după analizarea detaliată și profundă a acestuia.

Este de remarcat, de asemenea, că în statele în care există un astfel de mecanism, nu a fost niciodată pus în aplicare (sau numai în mod cu totul

excepțional), tocmai pentru a asigura în practică independența magistratului.

Judecătorii au solicitat să se menționeze faptul că răspunderea patrimonială actuală corespunde exigențelor europene, iar invocarea numărului și cuantumului despăgubirilor acordate ca urmare a condamnărilor statului român la CEDO nu reprezintă, în realitate, o cauză justificată pentru agravarea răspunderii patrimoniale a magistratului, în condițiile în care de cele mai multe ori eroarea judiciară nu este rezultatul unei singure acțiuni/omisiuni, ci reprezintă efectul unui cumul de factori și incidente care implica și obligațiile celorlalte puteri în stat, legislativă și executivă.

Astfel, potrivit statisticilor (a se vedea studiul „Hotărârile CEDO în cauzele împotriva României. Analiză, consecințe, autorități potențial responsabile”), până la 31 decembrie 2014, puterea legislativă este responsabilă în 76,82% dintre cauzele în care s-au pronunțat hotărâri de condamnare (769 cauze), puterea judecătorească fiind responsabilă într-o mai mică măsură, respectiv 64,83% (649 Pagină 13 din 19 cauze), puterea executivă fiind responsabilă în 57,84% (579 cauze), Ministerul Public în 19,48% (195 cauze), iar Curtea Constituțională în 0,39% din condamnări (4 cauze).

Nu în ultimul rând, orice intervenție legislativă de natură a crea bănuiala de presiune asupra sistemului judiciar trebuie să fie puternic fundamentată, astfel încât să înlăture orice factor de imixtiune, independența obiectivă fiind percepută ca amenințată potrivit raportului ENCJ 2013-2014 referitor la Independența și responsabilitatea sistemului judiciar - Standardele europene și internaționale privind independența judiciară și responsabilitatea.

S-a făcut trimitere și la demagogia acestei propuneri legislative, în condițiile în care nu se respectă egalitatea între cele trei puteri ale statului. Astfel, remarcăm faptul că în România nu există încă o procedură efectivă de recuperare a prejudiciilor cauzate de miniștri sau parlamentari condamnați penal pentru infracțiuni de corupție, unii dintre aceștia fiind eliberați condiționat fără a plăti integral prejudiciul cauzat în mod direct Statului.

Nu există o răspundere echivalentă a membrilor celorlalte puteri, parlamentarii neavând nicio formă de răspundere pentru legile invalidate la CEDO (cel mai notoriu exemplu este cel al legilor de restituire a proprietăților), iar membrii Guvernului nu au nicio formă de răspundere pentru activități care produc consecințe negative, (cel mai notoriu exemplu este cel al situației din penitenciare, unde membrii Guvernului cunosc problema de ani buni și inițiativă pentru rezolvarea acesteia s-a limitat la emiterea unei legislații privind grațierea – O.U.G. nr. 13/2017 - sau propunerea de modificare a Legii nr. 254/2013, făcută de abia în anul 2017).

Condamnărilor la Curtea Europeană a Drepturilor Omului nu sunt determinate doar de conduita unor magistrați, ci au la bază, în cele mai multe situații, tocmai legislația deficitară, în unele cazuri constatată a fi constituțională chiar de Curtea Constituțională (a se vedea, spre exemplu, hotărârile CEDO din cauzele Sabou și Pîrcălab împotriva României, 28 septembrie 2004, Dumitru Popescu (nr. 2) împotriva României, 26 aprilie 2007, Marcu împotriva României, 26 octombrie 2010, Bălțeanu împotriva României, 16 iulie 2013).

În astfel de cazuri, în care decizia judecătorilor s-a întemeiat pe o normă juridică națională neconformă dreptului european al drepturilor omului, menținută în fondul normativ printr-o decizie a Curții Constituționale, ne punem întrebarea, în mod îndreptățit, dacă răspunderea materială nu ar trebui să revină exclusiv (sau prioritar, cel puțin) parlamentarilor și judecătorilor Curții Constituționale?

Este surprinzătoare inițiativa ministrului justiției, fost judecător al Curții Constituționale, de a se abate tocmai de la jurisprudența constantă a acesteia în materia răspunderii magistraților.

Spre exemplu, prin Decizia nr. 633 din 24 noiembrie 2005, s-a statuat că „reglementarea potrivit căreia persoana vătămată se poate îndrepta cu acțiune numai împotriva statului, iar nu împotriva magistratului care a comis eroarea judiciară, oferă posibilități mai largi în valorificarea unui eventual drept la despăgubire. Astfel, condiționarea recunoașterii dreptului la despăgubire exclusiv de săvârșirea erorii judiciare are drept consecință ușurarea sarcinii probațiunii, față de ipoteza în care, alături de eroarea judiciară, ar trebui dovedită și reaua-credință sau grava neglijență a magistratului, exigențe constituționale pentru angajarea răspunderii acestuia din urmă. Mai mult, conferirea calității de debitor al obligației de dezdăunare în exclusivitate statului este de natură să înlăture riscul creditorului de a nu-și putea valorifica creanța, fiind de principiu că statul este întotdeauna solvabil”.

Instituirea unui regim de răspundere materială extrem de aspru comparativ cu celelalte state europene (cu excepția Ungariei), va conduce la crearea unui nou tip de magistrat, temător, timorat, cu consecințe dezastruoase asupra sistemului judiciar și asupra societății, în general.

Argumentul potrivit căruia măsurile sunt necesare pentru evitarea abuzurilor nu este valid. În măsura în care se săvârșesc abuzuri, în prezent, din partea magistraților, există mecanisme pentru tragerea acestora la răspundere, inclusiv penală, fiind notorii cauze aflate în diferite stadii procesual penale, cu privire la magistrați, dar și magistrați sancționați disciplinar, după cum rezultă din raportul Inspecției Judiciare, inclusiv pe anul 2016.

Trebuie precizat că măsurile propuse sunt susceptibile să „supravegheze” raționamentul judecătorului, existând riscul ca acestea să interfereze cu atribuția principală a acestuia, aceea de a judeca, cenzurând-o, numai pentru faptul că uneia dintre părți sau societății nu îi convine o anumită soluție (pentru exemplificare, a se vedea, printre altele, cauza S v Makwanyane - Curtea Constituțională a Africii de Sud, într-o hotărâre celebră privind neconstituționalitatea pedepsei cu moartea, în condițiile în care o mare parte din populație se pronunțase în favoarea pedepsei).

CA Ploiești (și instanțele arondate)

În ceea ce privește condițiile de angajare a răspunderii magistraților, propuse prin modificarea art. 96 alin. 7 din Legea nr. 303/2004, considerăm că în prezent, cadrul legal existent este suficient și nu suntem de acord cu modificările propuse, pentru că nu sunt necesare. Prin adoptarea unei astfel de reglementări s-ar institui o formă agravată de răspundere civilă a magistratului, care nu are corespondent în majoritatea statelor membre ale Uniunii Europene și care derogă nejustificat de la unul dintre principiile fundamentale ale răspunderii delictuale, respectiv grefarea acesteia pe vinovăția magistratului.

Instituirea unei astfel de răspunderi presupune stabilirea clară a cazurilor de rea-credință sau gravă neglijență, precum și instituirea unui sistem de asigurare pentru răspunderea profesională obligatorie a magistraților.

De altfel, prin dispozițiile par. 55 din Avizul nr. 3 al Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni, „judecătorii să fie scutiți complet de răspundere în ceea ce privește plângerile directe împotriva lor în legătură cu exercițiul de bună-credință al funcțiunii lor. Erorile juridice, fie că se referă la jurisdicție, fie la procedură, în aprecierea și aplicarea legii sau în evaluarea probelor, trebuie să fie rectificate prin apel; alte erori juridice care nu pot fi rectificate astfel (inclusiv întârzierea excesivă) trebuie, cel mult, să conducă la o plângere a litigantului nesatisfăcut împotriva statului”.

Carta europeană privind statutul judecătorilor subliniază, prin dispozițiile par. 5.2, nevoia de a restrânge răspunderea civilă a judecătorilor la despăgubirea statului pentru neglijență gravă și nescuzabilă, prin proceduri legale, cu acordul anterior al unei autorități independente cu

reprezentare juridică relevantă

În nici un stat membru al Uniunii Europene, recursul statului împotriva magistratului nu este obligatoriu, așa cum propune proiectul de modificare, ci este facultativ și depinde de o serie de circumstanțe ale cazului concret, de natură să contureze vinovăția magistratului.

De asemenea, pentru ca un astfel de mecanism precum cel propus în proiect să nu aducă atingere principiului independenței judecătorului, este necesar să se delimiteze clar ce se înțelege prin noțiunile de gravă neglijență sau rea-credință.

Instituirea unui astfel de regim de răspundere civilă a magistratului va conduce la crearea unui nou tip de magistrat, magistratul timorat și supus presiunilor.

CA Cluj

Prin regresul obligatoriu al starului, fără niciun fel de condiționare, rezultă că se intenționează instituirea unuia dintre cele mai aspre regimuri europene de răspundere juridică pentru magistrați. În ipoteza înăsprii răspunderii magistraților (care există și în prezent) este necesară instituirea unor asigurări pentru răspundere profesională obligatorie, prin care să se atenueze riscul afectării independenței magistratului în luarea soluțiilor concrete în dosar.

În niciunul dintre statele membre ale Uniunii Europene, regresul statului împotriva magistratului nu e obligatoriu (așa cum propune ministrul justiției), ci e facultativ și depinde de o serie de circumstanțe ale cazului concret. Este de remarcat, de asemenea, că și în statele în care există un astfel de mecanism (Franța de exemplu), el nu a fost niciodată pus în aplicare, tocmai pentru a asigura în practică independența magistratului.

Pentru ca un astfel de mecanism să fie adoptat, este necesar să se clarifice fără echivoc ce se înțelege prin noțiunile de gravă neglijență sau rea-credință enunțate de art. 96 în actuala formă. Instituirea unui regim de răspundere extrem de aspru, fără niciuna dintre garanțiile anterior expuse (clarificarea noțiunilor de rea-credință și gravă neglijență; asigurare de răspundere profesională etc), va conduce la timorarea magistraților.

Argumentul potrivit căruia măsurile sunt necesare pentru evitarea abuzurilor nu este valid. În măsura în care se săvârșesc abuzuri în prezent din partea magistraților, există mecanisme pentru tragerea acestora la răspundere, inclusiv penală, existând cazuri notorii de magistrați aflați în diferite stadii procesual penale, dar și magistrați sancționați disciplinar.

De asemenea, s-a observat că deși modificarea propusă reglementează regresul obligatoriu, nu s-a propus și instituirea unui **sistem de asigurări de malpraxis**, astfel cum este cazul altor profesii (e.g. medici);

Cu privire la modificarea alineatului (4) al art. 96, s-a considerat, în unanimitate, că este necesară păstrarea formei actuale a alineatului. În acest sens, este de văzut că modificarea propusă ar determina ca orice persoană nemulțumită de soluția dată procesului, să poată introduce o acțiune împotriva judecătorilor care au instrumentat dosarul. S-a mai apreciat că este necesar ca trimiterea la lege făcută expres în propunerea de modificare a art. 96 alin. 4 să fie făcută la legea organică care are condiții mai restrictive de adoptare în Parlament tocmai pentru a se sublinia caracterul excepțional al instituției răspunderii materiale a magistraților.

Cu privire la modificarea alineatului (7) al art. 96, așa cum s-a arătat deja, nu se impune modificarea textului de lege prin introducerea regresului obligatoriu al statului, fiind necesară păstrarea formei actuale a reglementării, regresul statului trebuind să se circumscrie numai anumitor situații;

Cu privire la modificarea alineatului (8) al art. 96

În **opinia majoritară**, s-a considerat că este oportună eliminarea termenului special de prescripție.

În **opinia minoritară**, nu se impune modificarea textului de lege, fiind necesară păstrarea formei actuale a reglementării. S-a mai spus că ar fi fi necesară precizarea expresă a unei durate limitate de timp în care acțiunea în regres a statului să poată fi exercitată propunerea privind instituirea termenului de prescripție de drept comun nesatisfacând aceste exigente. De asemenea, trebuie precizat ca acest termen curge de la data stabilirii relei credințe sau gravei neglijente a magistratului într-o procedura disciplinara sau penala distincte.

Instanțele din raza Curții de Apel Cluj

- **împotriva** modificărilor preconizate în actualul proiect.

Astfel, *Jud. Bistrița* a arătat că „suntem de acord cu prevederile privind răspunderea materială a magistraților, dar cu prevederea unei durate maximale de timp când ar putea fi inițiată acțiunea în regres din partea statului și numai după ce se stabilește reaua credință sau grava neglijenta a magistratului într-o procedura penala sau disciplinara, distinctă.”

În argumentarea opoziției față de reglementarea preconizată, s-a arătat că în privința răspunderii judecătorului se intenționează instituirea unui dintre cele mai drastice regimuri europene de răspundere juridică fără a se institui un sistem de asigurare de răspundere profesională obligatorie.

S-a observat că răspunderea materială a magistraților este în total dezacord cu prevederile juridice europene și creează o presiune suplimentară asupra magistraților. (*Jud. Dragomirești*). Pentru ca un astfel de mecanism să nu aducă atingere principiului independenței judecătorului, este necesar să se delimiteze ce se înțelege prin noțiunile de gravă neglijență sau rea-credință (*Trib. Bistrița-Năsăud*)

S-a mai observat că: „Se impune definirea noțiunii de „eroare judiciară”; stabilirea termenului de prescripție-data de plecare fiind 3 ani de la constatarea erorii judiciare și nu mai târziu de 10 ani de la data săvârșirii erorii judiciare.Se impune stabuizarea condițiilor concrete în care a fost săvârșită eroarea judiciară, rea-credință, gravă neglijență-fapt stabilit în cadrul unei anchete disciplinare ori penale.” (*Trib. Cluj*)

În același sens, *Trib. Maramureș* a observat că ar trebui păstrată reglementarea actuală întrucât ar fi inechitabil ca numai categoria profesională a magistraților să răspundă material și noua reglementare nu stabilește niște criterii foarte clare care să delimiteze situațiile în care ar putea fi antrenat acest tip de răspundere.

PJ sector 1

Propunerile de modificare privind răspunderea magistraților vor crea presiuni nerezonabile asupra înfăptuirii competente a justiției

CA Pitești

În ceea ce privește răspunderea materială a magistraților, în unanimitate, judecătorii au susținut **menținerea reglementării anterioare**, **dar** cu prevederea unei durate maximale de timp în care să fie exercitată acțiunea în regres din partea statului și numai dacă se stabilește reaua-credință sau grava neglijență într-o procedură penală sau disciplinara distinctă. Se impune organizarea concretă a unui sistem de asigurare de răspundere profesională.

Jud. Întorsura Buzăului

În privința răspunderii patrimoniale a judecătorilor și procurorilor pentru erorile judiciare, modificările propuse ar urma să atragă următoarele consecințe: magistratul să răspundă solidar cu statul pentru orice fel de eroare judiciară cauzatoare de prejudicii, inclusiv pentru cea mai simplă culpă (încălcându-se art. 52 alin. (3) teza finală din Constituție), termenul de prescripție a dreptului la acțiune va fi de trei ani, iar după ce prejudiciul a fost acoperit de stat (în ipoteza în care statul a fost obligat prin hotărârea definitivă), acesta se va îndrepta obligatoriu cu acțiune în despăgubiri împotriva judecătorului sau procurorului care, a săvârșit eroarea judiciară cauzatoare de prejudicii.

Considerăm că soluția legislativă propusă de Ministerul Justiției nu este în conformitate cu legea fundamentală, astfel cum a fost interpretată prin Decizia Curții Constituționale nr. 633 din 24 noiembrie 2005, potrivit căreia condiționarea recunoașterii dreptului la despăgubire exclusiv de săvârșirea erorii judiciare are drept consecință ușurarea sarcinii probațiunii, față de ipoteza în care, alături de eroarea judiciară, ar trebui dovedită și reaua-credință sau grava neglijență a magistratului, exigențe constituționale pentru angajarea răspunderii acestuia din urmă.

Răspunderea solidară a statului cu magistratul pentru orice fel de eroare judiciară constituie o încălcarea a independenței judecătorului, instituind presiuni suplimentare asupra actului de justiție, oricine putând să se îndrepte direct împotriva magistratului cu o acțiune în despăgubiri.

Normele juridice nu pot fi evaluate în baza unor calcule matematice, iar eroarea este specific umană. Practic, prin aceste norme propuse s-ar legitima principiul exercitării oricărui fel de presiuni asupra magistratului. Pe de altă parte, atât a timp cât volumul de muncă atribuit fiecărui judecător și procuror nu este normat corespunzător (depășind în anumite situații un nivel alarmant), riscul de a greși este foarte ridicat, ceea ce face ca presiunea răspunderii patrimoniale să fie mult mai stringentă.

Însăși Curtea Constituțională a arătat prin considerentele deciziei enunțate anterior că rațiunea actualei reglementări constă în asigurarea protecției magistratului, care are dreptul, potrivit art. 77 alin. (1) din Legea nr. 303/2004, de a i se asigura măsuri speciale de protecție împotriva amenințărilor, violențelor sau a oricăror fapte care l-ar pune în pericol.

Jud. Făgăraș

Nu este de acord.

în condițiile în care se aprobă, totuși, propunerile privind răspunderea materială a magistraților, propun:

- să se asigure o poliță de asigurare pentru fiecare magistrat;
- să se mențină propunerea de pensionare anticipată cu 20 de ani vechime efectivă în magistratură.

Jud. Iași

Judecătorii și-a exprimat totalul **dezacord** față de aceste modificări. Din analiza propunerilor făcute de ministrul justiției, rezultă că se intenționează instituirea unuia dintre cele mai aspre regimuri europene de răspundere juridică pentru magistrați, în măsura în care propunerile se vor materializa.

În primul rând, în ipoteza înăsprii răspunderii magistraților este necesară instituirea unor asigurări pentru răspundere profesională obligatorii, pentru a atenua riscul afectării independenței magistratului în luarea soluțiilor concrete în dosar.

Pe de altă parte, pentru ca un astfel de mecanism precum cel propus să nu aducă atingere principiului independenței judecătorului, este necesar să se delimiteze clar ce se înțelege prin noțiunile de gravă neglijență sau rea-credință.

Trebuie remarcat și faptul că răspunderea patrimonială actuală corespunde exigențelor europene, iar invocarea numărului și cuantumului despăgubirilor acordate ca urmare a condamnărilor statului român la CEDO nu reprezintă, în realitate, o cauză justificată pentru agravarea răspunderii patrimoniale a magistratului, în condițiile în care de cele mai multe ori eroarea judiciară nu este rezultatul unei singure acțiuni/omisiuni, ci reprezintă efectul unui cumul de factori și incidente care implica și obligațiile celorlalte puteri în stat, legislativă și executivă.

Nu există o răspundere echivalentă a membrilor celorlalte puteri, parlamentarii neavând nicio formă de răspundere pentru legile invalidate la CEDO.

Trebuie precizat că măsurile propuse sunt susceptibile să „supravegheze” raționamentul judecătorului/magistratului, existând riscul ca acestea să interfereze și să cenzureze tocmai atribuția principală a judecătorului/magistratului, aceea de a judeca, numai pentru faptul că uneia dintre părți sau societății nu îi convine o anumită soluție.

Jud. Pitești

Se propune modificarea principiilor răspunderii patrimoniale.

Pare că dispare condiția stabilirii relei-credințe sau a gravei neglijențe anterior acționării magistratului în instanță.

Fără explicații suplimentare, acest text ar putea însemna că magistratul poate fi acționat direct, de stat, în procedura regresului și ar implica faptul că reaua-credință sau grava neglijență vor fi stabilite în procesul astfel declanșat.

De asemenea, nu este explicat ce se înțelege prin gravă neglijență sau rea credință, ceea ce poate ridica probleme în aplicarea legii, din cauza lipsei de previzibilitate.

CA Craiova

În ceea ce privește răspunderea judecătorilor și procurorilor, apreciem că se impune definirea erorii judiciare săvârșite în alte procese decât cele penale.

Astfel, în procesele penale, eroarea judiciară este stabilită foarte clar, respectiv rejudecarea procesului care se finalizează cu achitarea definitivă după anularea sau desființarea hotărârii de condamnare definitivă și privarea de libertate nelegală, art. 538-542 Cpp.

În aceasta materie, a răspunderii magistraților, se impune existența unor reglementări clare, previzibile și în deplin acord cu dispozițiile constituționale prev. în art. 52 alin. (3), potrivit cărora statul răspunde patrimonial pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare și răspunderea statului este stabilită în condițiile legii și nu înlătură răspunderea magistraților care și-au exercitat funcția cu rea-credință sau gravă neglijență.

În aceste condiții, disp. art. 96 alin. (4) și (7) în forma propusă pentru modificare sunt redactate în termeni foarte generali, neclari, dar sunt și neconstituționale câtă vreme nu se circumstanțiază răspunderea magistraților la ipotezele prevăzute expres și limitativ în Constituție.

De asemenea, în condițiile în care disp. art. 99 alin. (1) și 2 din lege care definesc reaua-credință și grava neglijență, nu sunt propuse pentru modificare, este evident că acțiunea în regres a statului pentru erori judiciare în alte procese decât cele penale va fi promovată numai pentru recuperarea sumelor plătite cu titlu de despăgubire persoanelor victime ale erorilor judiciare determinate de activitatea magistraților care au acționat cu rea credință și gravă neglijență.

Or, prin forța lucrurilor, când un magistrat a acționat cu rea credință și/sau gravă neglijență, acesta a săvârșit fie o abatere disciplinară, fie o faptă penală.

În această ordine de idei, în ambele situații este nevoie pentru constatarea acestor fapte, fie de o hotărâre judecătorească de condamnare penală, fie de o hotărâre definitivă a CSM de sancționare disciplinară, dar și de legătura de cauzalitate dintre faptă și eroarea judiciară.

Așadar, statul într-adevăr recunoaște dreptul la despăgubiri al persoanei vătămate prin săvârșirea unor erori judiciare, în toate procesele, penale sau altele decât penale, dar nu în toate cazurile se exercită acțiunea în regres, ci numai în situația în care magistratul a acționat cu rea-credință și gravă neglijență, fapt care presupune preexistența unei hotărâri de condamnare sau de sancționare disciplinară, dar și existența unei legături de cauzalitate, așa cum am arătat anterior.

În reglementarea temeiului acțiunii în despăgubiri, trebuie definită „eroarea judiciară cauzatoare de prejudicii” .

Mai mult, propunem stabilirea unor cauze exoneratoare de răspundere, în situația în care eroarea se produce în temeiul aplicării unei norme insuficiente calitativ sau dacă este favorizată de existența unui volum mare de activitate .

Totodată, ar trebui reglementată și este imperios necesară constituirea unei asigurări profesionale de tip malpraxis.

CA Iași

- **se respinge propunerea;**

- se impune păstrarea reglementării actuale, cu precizarea că în cazul erorii judiciare săvârșite în procesele penale este necesară desfășurarea procedurii prealabile de stabilire a răspunderii penale a judecătorului sau a procurorului pentru fapta săvârșită în cursul judecării procesului, și dacă această faptă este de natură să determine o eroare judiciară.

Excluderea formelor de vinovăție a relei credințe sau gravei neglijențe din alin. (7) din proiect, scutește statul, în acțiunea în regres, de a face dovada relei credințe sau a gravei neglijențe în săvârșirea erorii judiciare.

Textul este neconstituțional prin raportare la art. 52 alin. (3) din Constituția României.

Modalitatea în care funcționează răspunderea judecătorilor trebuie însoțită de garanții procedurale adecvate, or textul propus exclude aceste garanții procedurale, încălcând și Avizul nr. 17/2014 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni.

Trib. Vaslui

În ceea ce privește modificarea propusă pentru art. 96 alin. (4), (7) și (8), prin care se introduce regresul obligatoriu împotriva judecătorului care a săvârșit o abatere disciplinară, iar termenul de prescripție a răspunderii materiale se majorează la 3 ani, termenul de drept comun, judecătorii **nu susțin** aceste propuneri motivat de faptul că, în lipsa unei asigurări de răspundere profesională obligatorie, acest regim extrem de aspru afectează independentă magistraților.

PT Prahova, PT Teleorman

Referitor la răspunderea magistraților, modificările propuse ar putea fi de natură să creeze o **presiune suplimentară** asupra activității magistraților,

cu consecințe directe asupra calității actului de justiție.

PJ Pucioasa

De acord cu principiul răspunderii materiale a magistrului pentru culpa profesională, **însă** în propunerea art. 96 alin. (7) se regăsește iarăși (ca și în propuneri anterioare) termenul de „eroare judiciară” .

Deși nu are o definiție legală, eroarea judiciară este înțeleasă doctrinar ca fiind stabilirea printr-o hotărâre judecătorească a unei situații neconforme adevărului (obiectiv), dar în concordanță cu probele (escamotate în realitatea lor obiectivă) avute în vedere la luarea hotărârii.

Nu se crede că este în intenție legiuitorului să sancționeze un magistrat într-o asemenea situație. Pe cale de consecință, în loc de „...care a săvârșit o eroare judiciară...” ar trebui să se regăsească „...care a săvârșit o culpă profesională...”, iar această culpă să fie definită clar și indubitabil prin Lege.

Pentru recuperarea prejudiciilor produse prin culpa profesională a magistraților se impune includerea în Lege a obligativității asigurării magistraților pentru culpă profesională (o prevedere similară fiind prevăzută de art.42 din Legea nr. 51/1995 privind exercitarea profesiei de avocat).

Trib. Bacău

Referitor la răspunderea materială a magistraților, în unanimitate, Adunarea Generală votează **împotriva** modificării propuse, precizând că sunt de acord cu o răspundere subsidiară, în situația în care se va dovedi reaua credință sau neglijența gravă, printr-o hotărâre judecătorească definitivă.

Jud. Onești

Magistrații *nu sunt de acord* cu reglementarea art. 96 alin. (4) și (7) privitoare la răspunderea magistraților, întrucât nu este clar definit termenul de „erori judiciare”.

Trib. Argeș

Atât în ceea ce privește modificarea propusă, cât și vechea reglementare să fie abrogate, pentru prejudiciile cauzate prin erori judiciare să răspundă patrimonial doar statul, deoarece nu a asigurat infrastructura necesară desfășurării proceselor la parametri cei mai înalți de calitate.

Jud. Rm. Vâlcea

Respinge propunerea legislativă prevăzută de art. I pt. 97 din Proiectul de modificare a legilor justiției, având ca obiect modificările aduse în materia răspunderii magistraților.

În principal, s-a reținut caracterul ambiguu al art. 96 din Legea nr. 303/2004 în urma modificărilor propuse prin Proiect, care nu mai detaliază ca în prezent condițiile răspunderii magistraților.

S-a concluzionat că răspunderea materială a magistraților poate interveni numai după ce se stabilește reaua credință sau grava neglijență a

magistratului într-o procedură disciplinară sau penală distinctă. S-a reținut, pe de o parte, că termenul de prescripție al răspunderii disciplinare a magistraților este unul suficient de mare (2 ani, conform art. 46 alin. 7 din Legea nr. 317/2004), cu mult mai mare decât termenul de prescripție al răspunderii disciplinare în funcție de care răspund majoritatea cetățenilor României (6 luni, conform art. 252 din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii). De asemenea, s-a reținut că declanșarea unei proceduri în fața Curții Europene a Drepturilor Omului nu împiedică partea care a declanșat această procedură să solicite și cercetarea disciplinară sau penală a magistratului, cu respectarea termenelor de prescripție, în situația în care apreciază că a fost săvârșită o eroare judiciară cu rea credință sau gravă neglijență.

S-a mai reținut că nu se justifică reglementarea obligativității statului de a se îndrepta împotriva magistratului cu o acțiune în despăgubiri, după ce statul a acoperit prejudiciul. S-a arătat că acțiunea în regres trebuie să reprezintă un drept al titularului acțiunii (statul), iar nu o obligație, mai ales în acele situații în care statul poate să întrevadă că acțiunea în regres va fi respinsă (de pildă, eroarea nu a fost provocată cu rea credință sau gravă neglijență de magistrat, ci din cauza ambiguității legislative sau nu sunt îndeplinite alte condiții ale răspunderii) și că statul va fi nevoit și să plătească cheltuieli de judecată magistratului. Prin urmare, în aceste situații, reglementarea obligativității formulării acțiunii în regres poate afecta chiar bugetul statului și, indirect, al cetățenilor, prin cheltuielile de judecată pe care statul ar trebui să le plătească magistraților.

S-a mai reținut că nu se justifică majorarea termenului de prescripție al acțiunii în regres, termenul actual de un an fiind suficient, în condițiile în care titularul acțiunii este statul, reprezentat prin Ministerul Finanțelor Publice, care are numeroși angajați în specialitatea juridică și care au toate condițiile de a promova acțiunea în regres în termen de un an. Prelungirea acestui termen are ca efect crearea unei presiuni suplimentare asupra magistratului, susceptibile să-i afecteze independența.

Adunarea generală a mai reținut că, în prezent, în sarcina magistratului este reglementată cea mai drastică răspundere din România (civilă - contravențională, penală, disciplinară), cel puțin prin raportare la numărul de abateri disciplinare: 21 de abateri disciplinare în sarcina magistratului, conform art. 99 din Legea nr. 303/2004. În situația în care se urmărește agravarea celei mai drastice răspunderi, magistrații prezenți au arătat că se impune și reglementarea unei forme de asigurare de răspundere profesională.

S-a concluzionat că răspunderea materială a magistraților trebuie să intervină în aceleași condiții cu răspunderea materială a parlamentarilor, a membrilor guvernelor și a judecătorilor Curții Constituționale, pentru ca măsura să nu fie discriminatorie, să corespundă principiului separației și al echilibrului puterilor statului, dar și pentru că majoritatea erorilor judiciare se produc ca urmare a ambiguității, inconsecvenței și instabilității legislative.

CA Timișoara

Judecătorii și-au exprimat *dezacordul*, pentru următoarele argumente:

- modificarea dispozițiilor privind răspunderea patrimonială a statului și a magistraților pentru erori judiciare, normele fiind lipsite de claritate; pentru condamnările la C.E.D.O., astfel cum a arătat în mod frecvent Curtea de Strasbourg, o mare responsabilitate a avut-o puterea legiuitoare, care a legiferat într-un mod absolut incoerent în anumite materii, cum ar fi restituirea proprietăților naționalizate în perioada comunistă, fiind absolut injust să fie culpabilizați în mod exclusiv judecătorii pentru această situație; dacă se produce o eroare judiciară, esențială este repararea acesteia prin căile de atac, iar nu sancționarea magistratului printr-o răspundere materială; având în vedere specificul profesiei, antrenarea

răspunderii materiale a magistraților ar putea fi excesiv de împovărătoare și descurajantă pentru accesul în profesie; dacă se adoptă această normă, ar trebui instituit un sistem de asigurare de răspundere, care ar implica niște cheltuieli inutile, ce le-ar profita doar societăților de asigurări; există și în prezent suficiente forme de răspundere a magistratului, cum ar fi răspunderea penală sau răspunderea disciplinară;

- parțial de acord cu prevederile privind răspunderea materială a magistraților însoțită cu prevederea unei durate speciale și reduse de timp în care ar putea fi inițiată acțiunea în regres din partea Statului și numai după ce se stabilește reaua credință sau grava neglijența a magistratului într-o procedură penală sau disciplinară, distinctă.

Trib. Arad (și instanțele arondate)

Nu sunt de acord cu propunerea din proiect de modificare a art. 96 alin. (4), (7) și (8).

Se propune menținerea alin. (4) în forma actuală. Reformularea acestui alineat conform proiectului, prin eliminarea criteriului actual de definire a faptei ilicite în raport de specificul activității de justiție, constând în existența unei hotărâri penale sau disciplinare prin care să se constate în prealabil grava neglijență sau reaua intenție, constituie o limitare nepermisă a elementelor de protecție specifice inamovibilității judecătorilor și independenței procurorilor.

De asemenea, este necesar a se constitui prin lege, tot ca o garanție concretă a inamovibilității judecătorilor și a independenței procurorilor, un sistem de asigurare pentru răspunderea delictuală specifică a magistraților.

Totodată, dată fiind formula actuală a răspunderii magistraților, care implică inclusiv posibilitatea victimei de a obține revizuirea hotărârilor pronunțate prin săvârșirea de erori materiale constatate prin hotărâri penale/disciplinare, se impune reglementarea caracterului subsidiar al răspunderii magistraților, în sensul de a se putea acoperi doar prejudiciul rămas neacoperit ca urmare a admiterii cererii de revizuire la care să se adauge costurile procedurii judiciare de revizuire finalizate cu soluția de admitere.

Pe de o parte, nu sunt definite nici acum în mod clar noțiunile de gravă neglijență și rea-credință. Pe de altă parte, nu poate să existe un temei legal al organelor statului cu privire la îndreptarea imediată împotriva magistraților cu acțiuni în despăgubire, câtă vreme nu sunt demonstrate cele două noțiuni.

Nici formularea de acțiuni împotriva magistraților, în mod direct, nu este binevenită, câtă vreme noțiunile de mai sus nu sunt motivate și nici demonstrate, impietează asupra activității magistratului în mod general, dar mai ales cu privire la independența sa.

Nu este normală nici atragerea răspunderii magistraților pentru soluțiile lor, caz împiedicat, de altfel, prin lege și prin reglementările internaționale.

De altfel, răspunderea existentă actualmente urmează pașii prevăzuți în reglementările internaționale agreate de România. Mai mult, nu pot să fiu de acord cu prelungirea termenului de prescripție în forma instituită prin noul proiect, mult mai mare decât în cazul altor categorii profesionale, și, nu în ultimul rând, lipsa asigurărilor obligatorii în cazul în care un magistrat va fi obligat să răspundă, astfel cum există în cazul altor profesii (cum ar fi medicii).

Chiar dacă este motivat cu numărul mare de cauze pierdute la CEDO, s-a trecut cu vederea studiul realizat de colegii magistrați din diferite instanțe din țară din care rezultă că vinovați de pierderea acestor cauze sunt alți factori decât magistrații în proporție de 90%. Judecătorilor le sunt imputate doar 10% dintre aceste cauze, însă nu am văzut nici o măsură similară luată față de autoritățile publice vinovate de aceste pierderi.

Jud. Săveni

Nu se justifică modificarea condițiilor în ceea ce privește răspunderea magistraților, cele actuale oferind garanția răspunderii pentru prejudiciile produse din culpa lor (intenție frauduloasă sau gravă neglijență).

Motivare:

- nu se poate desfășura activitatea în condițiile unui permanent stres generat de eventualele procese la care magistratul ar fi supus obligatoriu prin acțiunea în regres,
- dacă în ceea ce privește intenția nu ar putea fi probleme de interpretare – ea îmbrăcând aspecte infracționale, cercetate și soluționate ca atare – nu există o definiție clară a neglijenței grave,
- legislația este stufoasă și mereu în schimbare, cu aspecte contradictorii și interpretabile,
- există suficiente filtre prin care erorile din hotărârile judecătorești pot fi corectate iar aceste erori, repetate, pot duce la concluzia unei incompetențe profesionale, sancționabilă prin evaluările periodice.

CA Oradea

Nu sunt de acord cu eliminarea condițiilor actuale prevăzute la alin. (4), privind condiționarea dreptului persoanei vătămate la repararea prejudiciilor materiale cauzate prin erori judiciare, săvârșite în alte procese decât cele penale, de stabilirea în prealabil printr-o hotărâre definitivă a răspunderii penale sau disciplinare, după caz, a judecătorului sau procurorului, pentru o faptă săvârșită în cursul procesului și numai dacă această faptă este de natură să determine o eroare judiciară.

Propune ca acțiunea pentru despăgubiri să fie judecată de secția care a pronunțat hotărârea cauzatoare de prejudicii, iar termenul de prescripție pentru exercitarea dreptului de regres al statului să fie de 1 an de la data la care s-a pronunțat hotărârea definitivă de atragere a răspunderii penale sau disciplinare.

Jud. Babadag

Apreciem că propunerile sunt prea vagi pentru a formula un punct de vedere pertinent cu privire la acestea, nefiind menționat în concret în ce condiții poate persoana vătămată să obțină repararea prejudiciului și nici cum este definită „eroarea judiciară”. Față de acestea, apreciem că *este preferabilă forma actuală a legii*, din care rezultă că eroarea judiciară presupune, în mod obligatoriu, stabilirea exercitării funcției cu rea-credință sau gravă neglijență.

Stabilirea răspunderii materiale obligatorii a judecătorului trebuie corelată cu instituirea unui sistem de asigurări, astfel cum există în alte profesii.

O altă interpretare a textului analizat ar aduce o atingere gravă independenței judecătorului.

PÎCCJ

- mărirea termenului de prescripție și obligativitatea acțiunii în despăgubiri pun în discuție mai multe aspecte. În primul rând, cauzalitatea erorilor

judiciare nu rezultă întotdeauna doar din actul de decizie al judecătorului sau procurorului, ci și din alte împrejurări, acte sau fapte ale participanților în procedurile judiciare. Totodată, unele încălcări ale drepturilor fundamentale pot rezulta chiar din lege. Sistemul răspunderii materiale a magistraților trebuie corelat cu *un sistem de asigurări de răspundere civilă*. De aceea, plasarea răspunderii exclusiv asupra judecătorului și procurorului, în lipsa altor garanții legislative care să apere independența justiției, este inoportună și inefficientă pentru actul de justiție;

Solidaritatea magistratului cu statul în ceea ce privește răspunderea materială.

- propunerea nu are în vedere răspunderea statului pentru erori judiciare bazată pe ideea de garanție și risc în activitatea unei puteri, precum și faptul că organizarea și funcționarea sistemului de justiție trebuie privită în ansamblu. Prin urmare, statul răspunde pentru funcționarea sistemului de justiție și nu alături, în solidar, cu magistrații. Schimbarea bazelor conceptuale ale răspunderii obiective și transformarea acesteia într-o răspundere mixtă, în care este juxtapusă răspunderea subiectivă a magistratului, afectează independența justiției. Judecătorul sau procurorul va fi suspus întotdeauna unui risc de șicanare prin introducerea unei acțiuni vexatorii, directe, împotriva sa. În plus, propunerea ignoră jurisprudența Curții Constituționale asupra art. 96 din Legea nr. 303/2004 în care au fost arătate constant rațiunile pentru care un justițiabil nu se poate îndrepta direct împotriva magistratului pe care îl consideră vinovat de producerea unei erori judiciare;

PCA București

Nu este de acord cu propunerile formulate, întrucât răspunderea patrimonială, așa cum a fost prevăzută de lege, devine obiectivă și automată.

PCA Galați (și unitățile din circumscripție):

Propunerile privind răspunderea magistraților pot constitui un *element de presiune* în activitatea judecătorilor și procurorilor, cu influențe negative asupra actului de justiție. În acest sens, s-a constatat că în reglementarea propusă nu este definit conceptul de eroare judiciară și nu este justificată înlăturarea condiției relei credințe sau gravei neglijențe din conținutul alin. (7), ceea ce va conduce la o obiectivizare a răspunderii magistraților. De asemenea, nu este stabilită nici procedura prealabilă penală sau disciplinară în care se constată reaua credință sau grava neglijență, incidente reținerii erorii judiciare.

PT Giurgiu (și unitățile din circumscripție)

- modificarea condițiilor de răspundere a magistraților pentru erorile judiciare, prin înlăturarea "relei credințe" și a "gravei neglijențe", sunt de natură a constitui un *element de presiune* în activitatea judecătorilor și procurorilor, cu consecința scăderii volumului de activitate și a trimiterilor în judecată și va conduce la aplicarea masivă a principiului de drept "in dubio pro reo" și în condițiile unui probatoriu suficient. S-a apreciat că răspunderea obligatorie a magistraților constituie un factor de intimidare;

PT Iași:

Art. 96 alin. (7) *se completează cu sintagma „în condițiile legii”, asemănător modificării alin. (4), urmând ca legea evocată în materia răspunderii*

magistraților să reglementeze cadrul de constatare a relei-credințe și a gravei neglijență (art. 52 alin. 3 din Constituție).

PJ Tg. Neamț:

- propunerile privind răspunderea magistraților pot constitui un *element de presiune* în activitatea judecătorilor și procurorilor, cu influență directă asupra calității actului de justiție.

PJ Piatra Neamț, PJ Iași, PJ Onești, PCA Iași, PT Vaslui (și unitățile din circumscripție), PJ Buhuși

Nu sunt de acord cu propunerile de modificare în ceea ce privește răspunderea magistraților.

S-a arătat (*PJ Onești*) că stabilirea unei răspunderi în sarcina magistratului indiferent dacă eroarea judiciară a fost comisă cu rea credință sau nu, ar crea o presiune asupra actului decizional.

S-a mai argumentat (*PJ Buhuși*) că nu sunt stabilite în ce condiții poate fi atrasă răspunderea magistraților.

PJ sector 3

În ceea ce privește modificările privind răspunderea magistraților, *nu suntem de acord* cu modificările referitoare la creșterea termenului de prescripție a dreptului la acțiune privind răspunderea magistratului de 1 an la 3 ani.

Nu suntem de acord cu răspunderea solidară a statului cu cea a magistratului autor al faptei cauzatoare de prejudiciu, fiind mai potrivite dispozițiile actuale, potrivit cărora dreptul de regres al statului este opțional, iar pentru a antrena răspunderea magistratului, fapta cauzatoare de prejudiciu trebuie să fie generată de exercitarea de către magistrat a funcției cu rea credință sau gravă neglijență.

PT Neamț

Modificările privind condițiile de admitere în magistratură, de promovare a magistraților și de răspundere a magistraților, în condițiile în care nici până la acest moment nu s-a reușit ocuparea locurilor vacante din sistem, vor conduce la o *bulversare a funcționării sistemului judiciar*, cu consecința tergiversării soluționării cauzelor și afectarea drepturilor cetățenilor implicați în aceste cauze.

PCA Bacău

- modificările vizând răspunderea magistraților sporesc rolul factorului politic în organizarea și funcționarea sistemului judiciar și pot constitui un *element de presiune* în activitatea judecătorilor și procurorilor, cu influență directă atât asupra calității actului de justiție, cât și asupra fermității. Răspunderea, astfel cum este reglementată în prezent, este una obiectivă și în concordanță cu recomandările comisiilor de monitorizare din cadrul MCV. Cu privire la răspunderea magistraților, s-a arătat că aceasta are și un caracter discriminatoriu, în condițiile în care magistrații ar trebui să răspundă patrimonial pentru erori judiciare comise și de alte organe judiciare (ex. de către poliția judiciară, grefieri etc.) și, pe de altă parte, pentru că în cazul condamnării statului român la CEDO pentru prevederi normative contrare dispozițiilor și jurisprudenței europene nu se indică o acțiune în regres a statului sau o acțiune directă împotriva membrilor parlamentului sau guvernului care au emis actele normative ce au condus la

încălcarea dreptului reclamantului.

PCA Constanța (și unitățile din circumscripție):

Cu privire la răspunderea magistraților, care este reglementată în acest moment la art. 96, ea fiind condiționată de acționarea cu rea credință sau gravă neglijență a subiectului, s-a apreciat că introducerea unei norme imperative de îndreptare în toate situațiile cu acțiune împotriva magistratului este de natură să afecteze imparțialitatea și independența acestuia și, implicit, alterarea actului de justiție.

Normele ce reglementează acest domeniu trebuie să prevadă o procedură clară, bine definită, în care să se stabilească mai întâi de către Inspekția Judiciară existența relei credințe sau a gravei neglijențe și mai apoi demararea unei proceduri civile/contencioase în răspunderea magistratului.

Așa cum s-a arătat mai sus, din moment ce în prezent există reglementată o răspundere a magistraților, opinia unanimă a fost că *nu se impune modificarea acestor prevederi*.

DNA

Se pune întrebarea de ce este necesară această modificare în materia răspunderii magistraților, în condițiile în care, în prezent, există dispoziții legale în materie, suficient de clare și de previzibile.

Acțiunea în regres nu trebuie să fie obligatorie, ci trebuie lăsată la aprecierea celui care o exercită, iar utilizarea ei trebuie să depindă de circumstanțele concrete ale cauzei.

Se impune mai degrabă o clarificare mai mare a noțiunilor de *rea credință* și *gravă neglijență*, așa încât ipotezele de răspundere să fie cu adevărat previzibile. Or acest proiect nu aduce o astfel de clarificare, ci dimpotrivă elimină din textul art. 96 alin (7) mențiunea cu privire la *rea credință* sau *grava neglijență*, dând impresia că se instituie o **răspundere obiectivă, fără culpă** a judecătorului sau procurorului în cazul unei erori judiciare, ceea ce este o soluție inacceptabilă și nu va duce decât la încercarea de îndreptare a unei nedreptăți prin altă nedreptate.

Pe de altă parte, răspunderea magistraților nu are un corespondent în răspunderea membrilor legislativului sau executivului, pentru ipoteza condamnărilor României la Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Aceste condamnări pot decurge nu doar din conduita magistraților, ci și din conduita parlamentarilor sau din cea a membrilor Guvernului.

Precizăm că, în raport de ansamblul reglementărilor la nivel european și internațional, forma propusă pentru modificarea legii sub acest aspect reflectă intenția de instituire a unuia dintre cele mai aspre regimuri europene de răspundere juridică pentru magistrați, plasând România doar în compania Ungariei din această perspectivă.

O analiză comparativă a reglementărilor altor state europene evidențiază că recursul statului împotriva magistratului nu e obligatoriu (așa cum propune ministrul justiției), ci e facultativ și depinde de o serie de circumstanțe ale cazului concret.

Este de remarcat, de asemenea, că și în statele în care există un astfel de mecanism, el nu a fost niciodată pus în aplicare, tocmai pentru a asigura în practică independența magistratului.

Menționăm că mecanismul propus de Ministerul Justiției este de natură să afecteze în mod deosebit de grav independența și situația magistratului în contextul în care legiuitorul ar omite să precizeze ce se înțelege prin noțiunile de gravă neglijență sau rea-credință.

De asemenea, apreciem că răspunderea patrimonială actuală corespunde exigențelor europene, iar invocarea numărului și cuantumului despăgubirilor acordate ca urmare a condamnărilor statului român la CEDO nu reprezintă, în realitate, o cauză justificată pentru agravarea răspunderii patrimoniale a magistratului, în condițiile în care, de cele mai multe ori, eroarea judiciară nu este rezultatul unei singure acțiuni/omisiuni, ci reprezintă efectul unui cumul de factori și incidente care implica și obligațiile celorlalte puteri în stat, legislativă și executivă. Astfel, potrivit statisticilor (a se vedea studiul „Hotărârile CEDO în cauzele împotriva României. Analiză, consecințe, autorități potențial responsabile”), până la 31 decembrie 2014, *puterea legislativă este responsabilă în 76,82% dintre cauzele în care s-au pronunțat hotărâri de condamnare (769 cauze)*, puterea judecătorească este responsabilă în 64,83% (649 cauze), puterea executivă în 57,84% (579 cauze), *Ministerul Public pentru 19,48% (195 cauze)*, iar Curtea Constituțională este responsabilă pentru 0,39% din condamnări (4 cauze).

În acest context, subliniem că nu există o răspundere echivalentă a membrilor celorlalte puteri, parlamentarii neavând nicio formă de răspundere pentru legile invalidate la CEDO, iar membrii Guvernului nu au nicio formă de răspundere pentru activități care produc consecințe negative. În acest sens, nu este corect să se creeze prin aceste propuneri legislative percepția că magistrații vor fi puși să plătească pentru consecințele acțiunilor celorlalte puteri ale statului.

Nu în ultimul rând, orice intervenție legislativă de natură a crea bănuiala de presiune asupra sistemului judiciar trebuie să fie puternic fundamentată, astfel încât să înlăture orice factor de imixtiune, independența obiectivă fiind percepută ca amenințată potrivit raportului ENCJ 2013-2014 referitor la Independența și responsabilitatea sistemului judiciar – Standardele europene și internaționale privind independența judiciară și responsabilitatea. De altfel, pot fi invocate numeroase standarde europene care subliniază necesitatea protejării independenței judecătorilor prin dezavuarea reglementării unor răspunderi civile excesive. În acest sens, Recomandarea Comitetului Miniștrilor al Consiliului Europei (2010) 12 privind independența, responsabilitatea și eficiența judecătorilor precizează: „*Interpretarea legii, evaluarea faptelor sau cântărirea probelor, operațiuni derulate de către judecători pentru soluționarea cazurilor, nu ar trebui să conducă la tragerea la răspundere civilă sau disciplinară, cu excepția cazurilor de rea-voință și neglijență gravă*”.

În fapt, această propunere, privită în conjuncție cu celelalte propuneri vizând subordonarea Inspecției Judiciare ministrului Justiției și cea privind crearea unei direcții speciale de investigare a infracțiunilor comise de magistrați, nu face decât să confirme temerile magistraților că aceste modificări vor avea drept consecință încălcarea independenței sistemului judiciar și timorarea judecătorilor și procurorilor în a lua decizii în exercitarea atribuțiilor lor legale.

PJ Bacău:

Procurorii prezenți au arătat că nu trebuie reglementată răspunderea solidară a statului cu autorul faptei cauzatoare de prejudicii și *dreptul de regres al statului nu trebuie să fie obligatoriu* în situația în care prejudiciul a fost acoperit de stat în temeiul hotărârii irevocabile.

PJ Sf. Gheorghe

Cu privire la răspunderea materială a magistraților, procurorii și-au exprimat punctul de vedere în sensul că și în prezent, conform legislației în vigoare, există posibilitatea angajării răspunderii materiale a magistratului. Procurorii consideră oportună reglementarea criteriilor obiective de

stabilire a relei credințe, sau a gravei neglijențe, cu care a acționat magistratul.

PCA Craiova (și unitățile din circumscripție)

În privința răspunderii patrimoniale a judecătorilor și procurorilor pentru erorile judiciare, modificările propuse constituie o *încălcare a independenței sistemului judiciar*, un element de presiune suplimentară în cadrul desfășurării activității magistraților și, totodată, o descurajare vădită a puterii judecătorești, în raport de celelalte puteri ale statului.

Soluția legislativă propusă de Ministerul Justiției nu este în conformitate cu legea fundamentală, astfel cum a fost interpretată prin Decizia Curții Constituționale nr. 633 din 24 noiembrie 2005, potrivit căreia condiționarea recunoașterii dreptului la despăgubire exclusiv de săvârșirea erorii judiciare are drept consecință ușurarea sarcinii probațiunii, față de ipoteza în care, alături de eroarea judiciară, ar trebui dovedită și reaua-credință sau grava neglijență a magistratului, exigențe constituționale pentru angajarea răspunderii acestuia din urmă.

PCA Pitești (și unitățile din circumscripție)

- angajarea răspunderii magistraților în toate cazurile în care prejudiciul cauzat prin erorile judiciare a fost acoperit de stat, în temeiul unei hotărâri irevocabile, spre deosebire de actuala reglementare potrivit căreia răspunderea magistraților este atrasă doar în situația în care aceștia și-au exercitat funcția cu rea credință sau gravă neglijență, poate avea o *influență negativă asupra îndeplinirii actului de justiție*, întrucât ar constitui o presiune asupra activității magistraților;

DIICOT - Biroul Teritorial Tulcea

Referitor la modificarea art. 97 alin. (7), în sensul introducerii obligației statului de a se îndrepta cu o acțiune în despăgubiri împotriva judecătorului sau procurorului care a săvârșit eroarea judiciară cauzatoare de prejudicii, după ce prejudiciul a fost acoperit de stat în temeiul hotărârii definitive, se consideră că această modificare nu face altceva decât să pună o presiune și mai mare decât cea care există în prezent asupra magistraților, iar efectul va fi că vor fi trimiși în judecată și condamnați doar cei care au condus autovehicule, sub influența băuturilor alcoolice, cei care fură fier vechi, surprinși cu fierul în cărucioare, criminalii, doar dacă au fost găsiți cu cadavrul în brațe și violatorii surprinși în flagrant.

În altă ordine de idei, revenind la prevederile constituționale privind principiului separației și echilibrului puterilor – legislativă, executivă și judecătorească, în cadrul democrației constituționale, din moment ce majoritatea condamnărilor la CEDO și cele mai mari sume de bani achitate de către stat justițiabililor sunt ca urmare a legilor prost concepute și adoptate de către puterea legislativă sau ca urmare a nerespectării și neimplementării de către puterea executivă a deciziilor-pilot ale CEDO, lipsește rațiunea pentru care puterea legislativă și cea executivă nu au prevăzută, nici măcar cu caracter facultativ, răspunderea materială, iar la puterea judecătorească se modifică caracterul facultativ în obligatoriu al acțiunii statului împotriva acestora.

DIICOT - Biroul Teritorial Buzău

În ce privește răspunderea materială a magistratilor, *nu sunt de acord* cu propunerile legislative formulate. Pentru atragerea răspunderii magistratilor, este necesară menținerea dispozițiilor legale în vigoare, care prevăd posibilitatea atragerii răspunderii magistratilor numai când

eroarea judiciara cauzatoare de prejudicii este rezultatul relei credinte sau gravei neglijente din partea magistratului. In absenta unor astfel de elemente, tinand de reaua credinta sau grava neglijenta, raspunderea materiala a magistratului nu poate fi atrasa si nu este atrasa in niciun stat european, SUA, Canada sau alte tari cu sisteme juridice avansate.

Trebuie data o definitie a erorii judiciare, ca fapt prin care se aduce prejudicii prin exercitarea cu rea credinta sau grava neglijenta a atributiilor de serviciu de catre un judecator sau procuror unei persoane. Erorile judiciare, ca si erorile profesionale, datorate exercitiului inerent al profesiei sau exercitiului regulat al procedurilor judiciare sunt posibile in orice sistem social si juridic, statul suportand, in virtutea subiectilor care actioneaza in numele lui, rezultatul unor eventuale despagubiri materiale (cazul, de exemplu, al schimbarii probatoriului pe perioada cercetarii judecatoresti fata de cel existent la urmarirea penala, al erorilor de perceptie și reprezentare ale martorilor cu efect asupra evaluarii probatoriului testimonial, al schimbarii indiciilor ori probelor socotite ca suficiente intr-un context dat pentru plasarea in detentie preventiva). Aceste simple erori, inerente exercitiului profesiei, opinam ca nu trebuie sa atraga raspunderea materiala a magistratilor daca nu se dovedeste reaua credinta sau grava neglijenta din partea acestora.

In fond, cu titlu de exemplu, procurorul federal din SUA, care l-a pus sub acuzare pentru 11 capete de acuzare si l-a plasat provizoriu, limitat, in detentie preventiva pe Michael Jackson, nu a raspuns material, in conditiile in care subiectul vizat a fost achitat pentru toate cele 11 capete de acuzare, pentru ca nu s-a pus problema, din punct de vedere legislativ sa fie atrasa automat o astfel de raspundere, asa cum se prevede in propunerile de modificare legislativa.

Propune ca analiza erorilor judiciare la solicitarea statului român, formulata prin ANAF, din punct de vedere al existentei relei credinte sau gravei neglijente, sa fie facuta ca atributie stabilită in concret prin lege de catre sectia corespunzatoare a C.S.M., iar sesizarea eventuala a instantei pentru exercitarea de despagubiri, ca actiune in regres a statului impotriva unui magistrat sa aiba in vedere raportul de constatare intocmit de sectia corespunzatoare a CSM.

In subsidiar, pentru erorile ce nu au la baza reaua credinta sau grava neglijenta a magistratului, propune infiintarea prin lege a unui fond destinat acoperirii daunelor provocate de astfel de erori pentru fiecare magistrat in parte, care sa poata acoperi in tot sau in parte (in acest din urma caz, in solidar cu statul român) respectivele daune, fond asemanator celui de malpraxis instituit pentru medici.

Altfel, atragerea automata a raspunderii materiale a magistratilor in forma propusa nu poate fi perceputa decat ca un instrument de presiune asupra acestora, cu consecinta afectarii independentei lor in exercitarea atributiilor de serviciu.

DIICOT - Biroul Teritorial Dâmbovița

Viitoarea reglementare a răspunderii patrimoniale a magistraților creează un *element puternic de presiune* în ceea ce privește activitatea acestora;

Inspectia Judiciară:

Propune *introducerea unui text de lege privind asigurarea de răspundere civilă pentru malpraxisul legal*, după cum urmează:

După art. 96 alin. (2) din Legea 303/2004 se introduce alin. (2¹) cu următorul conținut:

„Judecătorii și procurorii beneficiază de asigurare de răspundere civilă, din fondul bugetului de stat.”

Având în vedere dispozițiile art. 96 alin. (2), potrivit cărora răspunderea statului nu înlătură răspunderea judecătorilor și procurorilor, se impune

modificarea propusă, mai ales că, în paralel, se instituie obligativitatea acțiunii recursive a statului indiferent de forma de vinovăție a magistratului, fiind suficient să se constate că a existat o eroare judiciară cauzatoare de prejudicii.

De asemenea, IJ a apreciat că *nu se impune reglementarea unei imprescriptibilități a răspunderii materiale*, cu păstrarea actualului text de lege.

Propunerea este de a nu fi adoptat pct. 97 de la Art. I, referitor la art. 96 alin. (7) și (8) din Legea nr. 303/2004, în forma propusă de către MJ, deoarece, prin modalitatea în care textul trimite la termenul de prescripție din dreptul comun și prin instituirea unui alt termen de la care curge acest termen – după acoperirea prejudiciului de către stat –, este instituită teoretic imprescriptibilitatea răspunderii materiale, fiind introduse elemente subiective, ce depind de elemente aleatorii, fără a fi introdus un termen-limită maxim obiectiv, lucru care face în plus ca legea să fie imprevizibilă. Există posibilitatea ca răspunderea să intervină și după încetarea calității de magistrat.

Observațiile formatorilor din cadrul SNG

Deși alin. (1) al art. 96 se menține în forma actuală, condiționând răspunderea magistratului de rea-credință sau grava neglijență, alin. (7) în forma modificată obligă Ministerul de Finanțe să exercite o acțiune în regres în mod automat, indiferent de existența unei vinovății în forma cerută de lege, ceea ce constituie un factor major de presiune asupra magistraților.

Eliminarea condiționării răspunderii materiale a magistraților de atragerea unei răspunderi penale sau disciplinare a acestora, pe de o parte, conduce la o lipsă de previzibilitate a normei juridice, care nu lămurește condițiile de constatare a unei erori judiciare, în contextul în care, de principiu, hotărârile judecătorești ce se bucură de autoritate de lucru judecat nu pot fi repuse în discuție în fața unei alte instanțe.

Dacă se înlătură condiția de a se dovedi grava neglijență sau reaua credință în acțiunea în regres, magistratul, care nu a fost parte în procesul împotriva statului, nu poate să-și exercite o apărare corespunzătoare, răspunderea lui fiind, practic, obiectivă, stabilită deja cu putere de lucru judecat în procesul inițial, în care, cum am mai subliniat, magistratul nu a fost parte.

Pe de altă parte, reglementarea preconizată nu ar fi în acord nici cu necesitatea limitării răspunderii magistraților și a condiționării regresului statului de existența unui aviz al unui organ independent (în speță Consiliul Superior al Magistraturii, ca instanță disciplinară), ceea ce reprezintă o condiție a independenței magistratului, necesară protejării lui de acțiuni administrative abuzive sau șicanatorii, astfel cum rezultă din lecturarea pct. 5.2 din expunerea de motive a Cartei Europene privind Statutul Judecătorilor, adoptată de Consiliul Europei și a pct. 55 și 56 din Avizul nr. 3 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni.

Tot pe aceeași linie, se apreciază la nivel european că răspunderea magistraților trebuie limitată la cazuri extreme de culpă gravă sau intenție, tocmai pentru a se evita exercitarea de presiuni față de aceștia prin intermediul unor astfel de acțiuni în răspundere civilă.

UNJR

Modificările propuse sunt extrem de ambigue, lasand loc unei interpretari laxe si imprecise.

In plus, la modul in care este formulat alin. (4), rezulta ca extinderea raspunderii in conditiile dreptului comun este aplicabila doar judecatorilor, nu si procurorilor.

Asociația Procurorilor din România, PT Ialomîța

Se instituie, practic, o răspundere obiectivă a magistratului, ceea ce va afecta grav înfăptuirea actului de justiție.

Asociația Forumul Judecătorilor din România, Jud. Sânnicolau Mare, CA București (și instanțele din circumscripția sa), PJ sector 2,

În ceea ce privește condițiile de angajare a răspunderii magistraților, se consideră că, în prezent, cadrul legal existent este suficient de bun, modificările propuse nefiind necesare. Motivele sunt următoarele:

- s-ar institui unul dintre cele mai severe regimuri europene de răspundere materială a magistraților, pe care nu-l regăsim în majoritatea statelor, regim care tinde a crea un magistrat timorat, apăsător de spectrul acestui gen de răspundere cu ocazia luării unei decizii;

- instituirea unei astfel de măsuri presupune mai întâi:

a) instituirea unei asigurări pentru răspundere profesională obligatorie,

b) stabilirea clară a cazurilor de gravă neglijență sau rea-credință.

Apreciem că nu orice eroare judiciară, care este până la urmă inerentă în orice sistem judiciar, trebuie să atragă răspunderea magistratului, ci numai acelea comise pe fondul relei-credințe sau gravei neglijențe. Deși textul art. 96 alin. (2) care stipulează condiția relei-credințe sau gravei neglijențe a fost păstrat, totuși, prin modificarea alin. (4), care prevedea drept condiție a răspunderii materiale stabilirea în prealabil a răspunderii penale sau disciplinare, nu mai este clar în ce cadru se va stabili reaua –credință sau grava neglijență.

Lăsarea acestor chestiuni la latitudinea instanțelor civile care judecă acțiunile în despăgubiri poate conduce la situații de neacceptat, atâta vreme cât nu este clar care sunt situațiile concrete în care un magistrat trebuie să răspundă.

S-a mai arătat că textul propus nu face referire la condiția stabilirii relei-credințe sau a gravei neglijențe anterior acționării magistratului în instanță.

Fără explicații suplimentare, acest text ar putea însemna că magistratul poate fi acționat direct, de stat, în procedura regresului și ar implica faptul că reaua-credință sau grava neglijență vor fi stabilite în procesul astfel declanșat.

De asemenea, nu este explicat ce se înțelege prin gravă neglijență sau rea-credință, ceea ce poate ridica probleme în aplicarea legii, din cauza lipsei de previzibilitate.

Textul contravine, în opinia colectivului, normelor constituționale în materie, iar instituirea unei răspunderi materiale în lipsa asigurărilor profesionale, vulnerabilizează judecătorul, aducând astfel atingere principiului independenței.

Pe de altă parte, modificarea răspunderii materiale nu se justifică în raport de faptul că pentru desfășurarea activității lor judecătorești nu au create condiții optime de muncă, atât din punct de vedere logistic (sedii, birouri, echipamente IT performante care să asigure accesul efectiv legislației și jurisprudenței), cât și din perspectiva încărcăturii

Din analiza propunerilor făcute de ministrul justiției, rezultă că se intenționează instituirea unuia dintre cele mai aspre regimuri europene de răspundere juridică pentru magistrați, în măsura în care propunerile se vor materializa, plasând România doar în compania Ungariei din această perspectivă.

b. Din cele arătate mai sus, coroborate cu situația din alte țări, trebuie spus mai întâi că, în ipoteza înăspririi (pentru că aceasta există în prezent)

răspunderii magistraților este necesară instituirea unor asigurări pentru răspundere profesională obligatorii, pentru a atenua riscul afectării independenței magistratului în luarea soluțiilor concrete în dosar.

c. În al treilea rând, trebuie subliniat că în niciunul dintre statele europene menționate anterior, recursul statului împotriva magistratului nu e obligatoriu (așa cum propune ministrul justiției), ci e facultativ și depinde de o serie de circumstanțe ale cazului concret.

Este de remarcat, de asemenea, că și în statele în care există un astfel de mecanism, el nu a fost niciodată pus în aplicare, tocmai pentru a asigura în practică independența magistratului.

d. În al patrulea rând, pentru ca un astfel de mecanism precum cel propus să nu aducă atingere principiului independenței judecătorului, este necesar să se delimiteze clar ce se înțelege prin noțiunile de gravă neglijență sau rea-credință.

În acest sens, Curtea de Casație din Italia, în circumstanțe similare celor discutate, a arătat că:

- neglijența condamnată cere un *quid pluris* față de neglijență, adică trebuie să se prezinte ca inexplicabilă, fără legătură cu acele particularități ale situației care ar putea face de înțeles, fără a o justifica, eroarea judecătorului (Cass. 6950/94);

- grava încălcare a legii determinată de neglijența condamnată nu exclude normele procesuale; nu este sursă de răspundere acel moment al activității judecătorului care privește identificarea conținutului unei norme și aplicabilității acestuia la o anumită faptă, chiar dacă soluția e interpretabilă sau prost argumentată, întrucât altfel s-ar ajunge la o revizuire nepermisă a unei judecăți interpretative sau evaluative, în timp ce constituie sursă de răspundere omiterea judecății asupra unor chestiuni decisive (Cass. 17259/02).

e. În al cincilea rând, trebuie remarcat faptul că răspunderea patrimonială actuală corespunde exigențelor europene, iar invocarea numărului și cuantumului despăgubirilor acordate ca urmare a condamnărilor statului român la CEDO nu reprezintă, în realitate, o cauză justificată pentru agravarea răspunderii patrimoniale a magistratului, în condițiile în care de cele mai multe ori eroarea judiciară nu este rezultatul unei singure acțiuni/omisiuni, ci reprezintă efectul unui cumul de factori și incidente care implica și obligațiile celorlalte puteri în stat, legislativă și executivă.

Astfel, potrivit statisticilor (a se vedea studiul „Hotărârile CEDO în cauzele împotriva României. Analiză, consecințe, autorități potențial responsabile”), până la 31 decembrie 2014, puterea legislativă este responsabilă în 76,82% dintre cauzele în care s-au pronunțat hotărâri de condamnare (769 cauze), puterea judecătorească este responsabilă în 64,83% (649 cauze), puterea executivă în 57,84% (579 cauze), Ministerul Public pentru 19,48% (195 cauze), iar Curtea Constituțională este responsabilă pentru 0,39% din condamnări (4 cauze).

Nu în ultimul rând, orice intervenție legislativă de natură a crea bănuiala de presiune asupra sistemului judiciar trebuie să fie puternic fundamentată, astfel încât să înlăture orice factor de imixtiune, independența obiectivă fiind percepută ca amenințată potrivit raportului ENCJ 2013-2014 referitor la Independența și responsabilitatea sistemului judiciar - Standardele europene și internaționale privind independența judiciară și responsabilitatea.

f. În al șaselea rând, subliniem demagogia acestei propuneri legislative, în condițiile în care nu se respectă egalitatea între cele trei puteri ale statului. Astfel, remarcăm faptul că în România nu există încă o procedură efectivă de recuperare a prejudiciilor cauzate de miniștri sau parlamentari condamnați penal pentru infracțiuni de corupție, unii dintre aceștia fiind liberați condiționat fără a plăti integral prejudiciul cauzat în mod direct Statului.

Nu există o răspundere echivalentă a membrilor celorlalte puteri, parlamentarii neavând nicio formă de răspundere pentru legile invalidate la

CEDO (cel mai notoriu exemplu este cel al legilor de restituire a proprietăților), iar membrii Guvernului nu au nicio formă de răspundere pentru activități care produc consecințe negative, inclusiv la CEDO (cel mai notoriu exemplu este cel al situației din penitenciare, unde membrii Guvernului cunosc problema de ani buni și singura inițiativă pentru rezolvarea acesteia a fost emiterea unei legislații privind grațierea – O.U.G. nr. 13/2017).

Condamnările la Curtea Europeană a Drepturilor Omului nu sunt determinate doar de conduita unor magistrați, ci au la bază, în cele mai multe situații, tocmai legislația deficitară, în unele cazuri constatată a fi constituțională chiar de Curtea Constituțională (a se vedea, spre exemplu, hotărârile CEDO din cauzele Sabou și Pîrcălab împotriva României, 28 septembrie 2004, Dumitru Popescu (nr. 2) împotriva României, 26 aprilie 2007, Marcu împotriva României, 26 octombrie 2010, Bălțeanu împotriva României, 16 iulie 2013). În astfel de cazuri, în care decizia judecătorilor s-a întemeiat pe o normă juridică națională neconformă dreptului european al drepturilor omului, menținută în fondul normativ printr-o decizie a Curții Constituționale, ne punem întrebarea dacă răspunderea materială nu ar trebui să revină exclusiv (sau prioritar, cel puțin) parlamentarilor și judecătorilor Curții Constituționale?

Este surprinzătoare inițiativa Ministrului Justiției, fost judecător al Curții Constituționale, de a se abate tocmai de la jurisprudența constantă a acesteia în materia răspunderii magistraților. Spre exemplu, prin Decizia nr. 633 din 24 noiembrie 2005, s-a statuat că „reglementarea potrivit căreia persoana vătămată se poate îndrepta cu acțiune numai împotriva statului, iar nu împotriva magistratului care a comis eroarea judiciară, oferă posibilități mai largi în valorificarea unui eventual drept la despăgubire. Astfel, condiționarea recunoașterii dreptului la despăgubire exclusiv de săvârșirea erorii judiciare are drept consecință ușurarea sarcinii probațiunii, față de ipoteza în care, alături de eroarea judiciară, ar trebui dovedită și reaua-credință sau grava neglijență a magistratului, exigențe constituționale pentru angajarea răspunderii acestuia din urmă. Mai mult, conferirea calității de debtor al obligației de dezdăunare în exclusivitate statului este de natură să înlăture riscul creditorului de a nu-și putea valorifica creanța, fiind de principiu că statul este întotdeauna solvabil”.

g. În fine, trebuie spus că instituirea unui regim de răspundere extrem de aspru comparativ cu celelalte state europene (cu excepția Ungariei), unde statul de drept funcționează, fără niciuna dintre garanțiile anterior expuse (clarificarea noțiunilor de rea-credință și gravă neglijență; asigurare de răspundere profesională etc.), va conduce la crearea unui nou tip de magistrat, magistratul temător, timorat.

Dacă societatea românească are nevoie de un magistrat temător, care să privească întotdeauna, atunci când emite decizii, la posibilitatea ca cineva, vreodată, să interpreteze conduita sa ca fiind susceptibilă de răspundere patrimonială, atunci măsurile propuse de ministrul justiției realizează tocmai acest lucru: introduc o variabilă constrângătoare în procesul decizional.

Argumentul potrivit căruia măsurile sunt necesare pentru evitarea abuzurilor nu este valid. În măsura în care se săvârșesc abuzuri în prezent din partea magistraților, există

mecanisme pentru tragerea acestora la răspundere, inclusiv penală, existând cazuri notorii de magistrați aflați în diferite stadii procesual penale, dar și magistrați sancționați disciplinar, după cum rezultă din raportul Inspecției Judiciare, inclusiv pe anul 2016.

Trebuie precizat că măsurile propuse sunt susceptibile să „supravegheze” raționamentul judecătorului/magistratului, existând riscul ca acestea să interfereze și să cenzureze tocmai atribuția principală a judecătorului/magistratului, aceea de a judeca, numai pentru faptul că uneia dintre părți sau societății nu îi convine o anumită soluție (pentru exemplificare, a se vedea, printre altele, cauza S v Makwanyane - Curtea Constituțională a Africii

de Sud, într-o hotărâre celebră privind neconstituționalitatea pedepsei cu moartea, în condițiile în care o mare parte din populație se pronunțase în favoarea pedepsei).

Deși subiectul este unul extrem de popular, în realitate necesită o analiză extrem de tehnică și de aplicată, incompatibilă cu modalitatea în care a fost începută „dezbateră publică” de către Ministrul Justiției.

1. Din perspectiva cadrului juridic european

Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni, prin alin. 55 al Avizul nr.3, recomandă ca principiu general ca *„judecătorii să fie scutiți complet de răspundere în ceea ce privește plângerile directe împotriva lor în legătură cu exercițiul de bună-credință al funcțiunii lor. Erorile juridice, fie că se referă la jurisdicție, fie la procedură, în aprecierea și aplicarea legii sau în evaluarea probelor, trebuie să fie rectificate prin apel; alte erori juridice care nu pot fi rectificate astfel (inclusiv întârzierea excesivă) trebuie, cel mult, să conducă la o plângere a litigantului nesatisfăcut împotriva statului”*.

Carta europeană privind statutul judecătorilor subliniază, la alin. 5.2, nevoia de a restrânge răspunderea civilă a judecătorilor la despăgubirea statului pentru “neglijență gravă și impardonabilă” prin proceduri legale, cu acordul anterior al unei autorități independente cu reprezentare juridică relevantă (cum ar fi cea prezentată la alin. 43 al Opiniei CCJE nr. 1/2001). În continuare, în privința răspunderii materiale a judecătorului Carta stipulează în principiu că repararea prejudiciilor suportate ilegal în urma unei decizii sau ca urmare a comportamentului judecătorului în exercițiul funcțiunii este asigurată de Stat. Aceasta înseamnă că Statul reprezintă, fata de victima, garantul constant al reparării prejudiciilor.

Precizând că această garanție a Statului se aplică prejudiciilor suportate în mod ilegitim în urma unei decizii sau ca urmare a comportamentului judecătorului, cartă nu se referă în mod necesar la caracterul eronat al deciziei sau comportamentului, dar insistă mai degrabă asupra prejudiciului care rezultă în urma acestora sau care sunt suportate “în mod ilegitim”. Acest lucru este perfect compatibil cu răspunderea care nu se bazează pe greșeala judecătorului, ci pe caracterul anormal, special și grav al prejudiciului care rezultă din decizia sau din comportamentul său. Importanța acestui lucru reiese din preocupările îndreptate spre aceea ca independența jurisdicțională a judecătorului să nu fie afectată printr-un regim de răspundere civilă.

Carta prevede de altfel că, atunci când prejudiciul pe care Statul trebuia să-l garanteze este rezultatul ignorării grosolane și inexcuzabile de către judecător a regulilor în cadrul cărora se desfășoară activitatea sa, statutul poate oferi Statului posibilitatea să îi ceară acestuia, în limitele determinate de statut, rambursarea reparării pe calea unei acțiuni jurisdicționale.

Necesitatea existenței unei greșeli grosolane și inexcuzabile, caracterul jurisdicțional al acțiunii în rambursare trebuie să constituie garanții semnificative pentru evitarea unei eventuale deturnări a procedurii (Carta europeană cu privire la statutul judecătorului).

Fără a dăuna procedurilor disciplinare sau oricărui drept de apel sau compensare de la Stat, în conformitate cu legea națională, judecătorii ar trebui să se bucure de imunitate personală față de procese civile ce urmăresc obținerea de daune materiale pentru acte sau omisiuni inadecvate efectuate în exercițiul funcției judiciare (Principii fundamentale asupra independenței sistemului judiciar Adoptate de Cel de-al Șaptelea Congres al Națiunilor Unite privind Prevenirea infracțiunilor și tratamentul infractorilor susținut la Milano din 26 august până în 6 septembrie 1985 și avizate

Rezoluțiile 40/32 din 29 noiembrie 1985 și 40/146 decembrie 1985 ale Adunării Generale).

2. Standarde europene

Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) - Avizul nr. 18 (2015) "Poziția puterii judecătorești și relația ei cu celelalte puteri ale statului în democrația modernă "

Puterea judecătorească, la fel ca și celelalte două puteri ale statului, oferă un serviciu public. Se înțelege de la sine că trebuie să fie răspunzătoare față de societatea pe care o servește. Autoritatea judecătorească trebuie să fie exercitată în interesul statului de drept și al celor care caută și doresc justiție. Prin urmare, puterea judecătorească se confruntă cu sarcina de a demonstra celorlalte puteri ale statului și societății în general utilitatea în slujba căreia și-au pus competențele, autoritatea și independența. Beneficiarii justiției solicită tot mai mult un sistem judiciar mai eficient. Accesul mai bun la justiție este considerat din ce în ce mai important. Eficacitatea și accesibilitatea sunt aspecte ce demonstrează "răspunderea". CCJE a recunoscut aceste tendințe și cu alte ocazii. Atunci când precizează că sistemele judiciare dintr-un sistem democratic trebuie să producă justiție de cea mai înaltă calitate și cu răspundere corespunzătoare, CCJE evidențiază un aspect al „răspunderii” judiciare ce trebuie oferită societății în general. În ultimii ani, serviciile publice au evoluat în sensul unei mai mari deschideri și au acceptat faptul că trebuie să ofere explicații mai cuprinzătoare despre activitatea lor publicului pe care îl servesc. În consecință, noțiunea de răspundere față de public a devenit tot mai importantă în tot cuprinsul vieții publice. Un organism public va fi „răspunzător” dacă oferă explicații pentru acțiunile sale și, deopotrivă de important, dacă organismul public își asumă responsabilitatea pentru ele.

Această "răspundere" este la fel de vitală pentru puterea judecătorească după cum este și pentru celelalte puteri ale statului, deoarece aceasta, ca și acelea, are ca scop să servească publicul. În plus, cu condiția respectării unui echilibru atent, cele două principii, al independenței judiciare și al răspunderii, nu se opun în mod ireconciliabil. În context judiciar, "răspunzător" trebuie înțeles în sensul de a fi obligat să dea socoteală, adică: să indice motivele și să explice deciziile și conduita cu privire la cazurile pe care judecătorii trebuie să le soluționeze. "Răspunzător" nu înseamnă că puterea judecătorească răspunde ori se subordonează altei puteri a statului, deoarece ar trăda rolul ei constituțional de organism independent, a cărui funcție este aceea de a soluționa cauzele imparțial și în conformitate cu legea. Dacă puterea judecătorească ar fi "răspunzătoare" față de altă putere a statului, în sensul de a răspunde ori de a se subordona aceleia, atunci, în cazurile care implică celelalte puteri ale statului, puterea judecătorească nu ar putea să își îndeplinească rolul constituțional menționat mai sus.

Judecătorii individuali și puterea judecătorească, în ansamblu, sunt răspunzători la două niveluri. În primul rând, ei sunt răspunzători față de justițiabilii particulari care se judecă în procedurile judiciare particulare. În al doilea rând, ei sunt răspunzători față de celelalte puteri ale statului și, prin intermediul acestora, față de societate, în general.

Există mai multe forme ale răspunderii. În primul rând, judecătorii răspund pentru deciziile lor prin procedura căilor de atac ("răspunderea judiciară"). În al doilea rând, judecătorii au obligația să lucreze în mod transparent. Prin organizarea ședințelor de judecată publice și prin indicarea motivelor sentințelor care sunt puse la dispoziția publicului (mai puțin în împrejurările excepționale), fiecare judecător explică justițiabililor acțiunile și deciziile sale. De asemenea, judecătorul își justifică acțiunile și în fața celorlalte puteri ale statului și a societății în general. Această formă a răspunderii poate fi descrisă ca "răspundere explicativă". În al treilea rând, în cazul în care un judecător s-a implicat în acțiuni nepotrivite,

acesta trebuie să dea socoteală în mod mai riguros, de exemplu prin aplicarea unor proceduri disciplinare și, după caz, a dreptului penal. Aceasta se cheamă “răspundere punitivă”.

Cu privire la răspunderea civilă, penală și disciplinară (ceea ce s-a numit mai sus “răspundere punitivă”), CCJE subliniază că principala reparație pentru erorile judiciare care nu implică reaua credință trebuie să fie procedura căilor de atac. De asemenea, pentru a proteja independența justiției de presiuni necuvenite, trebuie exercitată o mare atenție pentru a încadra responsabilitatea judecătorilor cu privire la răspunderea penală, civilă și disciplinară. Sarcinile de interpretare a legii, de analizare a probelor și de evaluare a faptelor, îndeplinite de un judecător pentru a soluționa cazurile nu trebuie să dea naștere la răspunderea civilă sau disciplinară a judecătorului, decât în cazuri de rea credință, culpă intenționată sau de neglijență flagrantă dovedită. De asemenea, în cazul în care statul trebuie să plătească despăgubiri unei părți din cauza lipsei administrării justiției, numai statul și nu partea în litigiu are puterea de a stabili, prin acțiune judiciară, răspunderea civilă a unui judecător.

Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția) Republica Moldova Opinie *amicus curiae* pentru Curtea Constituțională privind dreptul de regres al statului împotriva judecătorilor (art.27 din Legea cu privire la Agentul guvernamental nr. 151 din 30 iulie 2015) adoptată de Comisia de la Veneția la cea de-a 107-a Sesiune Plenară (Veneția, 10-11 iunie 2016).

În privința tragerii la răspundere a judecătorilor, inițiate ca urmare a pronunțării unei hotărâri a Curții, ținerea pasului cu jurisprudența Curții se poate dovedi o sarcină dificilă. Curtea susține în mod constant caracterul de instrument viu al Convenției, care trebuie interpretată în lumina condițiilor actuale de viață. Modul în care operează Curtea periodic cu doctrina instrumentului viu face dificil, pentru instanțele naționale, să precizeze cum va hotărî aceasta în cazurile pe care le are pe rol. Problema juridică contestată poate fi una nouă sau specifică unei anumite jurisdicții, astfel încât jurisprudența existentă a Curții să nu ofere indicii sigure de interpretare pentru judecătorul național. Jurisprudența Curții poate fi mai mult sau mai puțin fixată sau în evoluție, în dependență de problemă și de drepturile vizate.

Problema centrală de aici este modul de abordare a solicitărilor pentru o răspundere mai extinsă a judiciarului, salvgardându-se, în același timp, principiul fundamental al independenței judecătorilor.

Art.66 din Recomandarea CM/Rec (2010)12 pune în balanță independența judecătorului și răspunderea sa în felul următor: „Interpretarea legii, evaluarea faptelor sau cântărirea probelor, operațiuni derulate de către judecători pentru soluționarea cazurilor, nu ar trebui să conducă la tragerea la răspundere civilă sau disciplinară, cu excepția cazurilor de rea-voință și neglijență gravă”.

Declarația cu privire la Principiile de Independență a Justiției adoptată de Conferința Președinților de Instanțe Supreme din Europa Centrală și de Est, Brijuni, Croația, 14 octombrie 2015

Fără a afecta procedurile disciplinare sau dreptul la apel ori de a primi despăgubiri de la stat în conformitate cu dreptul național, judecătorii trebuie să se bucure de imunitate în a fi chemați în judecată civilă și imunitate de a plăti despăgubiri pe motiv de acte neadecvate sau omisiuni în exercitarea funcției. Niciun judecător nu trebuie să fie supus procedurilor penale pentru comiterea vreunei infracțiuni fără a i se retrage sau a renunța la imunitate. Oricum, pentru că un judecător nu este mai presus de lege, atunci când un judecător este implicat în conduite infracționale ridicarea imunității sale trebuie să fie iminentă.

Raport ENCJ 2013-2014 “Standardele europene și internaționale privind independența judiciară și răspunderea”

Independența sistemului judiciar ca întreg și a judecătorului reprezintă o valoare fundamentală a statului de drept. Fără aceasta, sistemul judiciar nu își poate îndeplini funcțiile. Dar independența nu este de sine stătătoare. Trebuie acceptat că independența este direct legată de responsabilitate. Un sistem judiciar care solicită independența, dar refuză să fie responsabil față de societate, nu se va bucura de încrederea societății și nu va dobândi independența pe care și-o dorește.

Raportul grupului de lucru al ENCJ privind răspunderea 2007-2008

La modul general, mecanismele de răspundere a statului există, de asemenea, pentru a corecta erorile cauzate de „funcționarea deficitară sau anormală” a sistemului judiciar. Orice deficiență care presupune că sistemul judiciar nu și-a putut îndeplini misiunea constituie în general o eroare. De exemplu, principalele cauze sunt întârzierile nejustificate în derularea procedurilor, neglijența gravă, îngrădirea accesului la justiție, eroarea judiciară, durata detenției etc.

În anumite state, în situațiile în care pot fi dovedite erori civile ale judecătorilor, acei judecători pot fi declarați că răspunzători din punct de vedere civil pentru consecințele hotărârilor lor, independent și în afara cadrului prevăzut de acțiunile în recurs. Răspunderea civilă are un caracter clasic. O eroare civilă trebuie să fie comisă prin hotărâre sau în exercițiul atribuțiilor profesionale și să aibă ca rezultat producerea unor pagube.

Chestiunea răspunderii civile ridică aspectul asigurării judecătorilor care, deși acționează independent în exercitarea funcției, rămân totuși un agent al statului, și astfel al garanției sale. Începând cu anul 1988, judecătorii din Spania și din Italia au fost asigurați.

Totuși, în niciun caz, răspunderea civilă nu trebuie să reprezinte un mod de înlăturare a judecătorilor dintr-o cauză sau să reprezinte o modalitate de a le ataca, direct sau indirect, independența. Mai mult, hotărârile definitive și irevocabile trebuie să își păstreze autoritatea de lucru judecat după ce toate căile de atac au fost epuizate.

Avizul nr. 3 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE)

În ceea ce privește răspunderea penală, CCJE a considerat că judecătorii trebuie să fie răspunzători penal în fața legii ordinare pentru infracțiuni comise în afara funcției lor juridice; răspunderea penală nu trebuie să se aplice judecătorilor pentru greșeli neintenționate în exercițiul funcțiunii.

În privința răspunderii civile CCJE a considerat că, ținând cont de principiul independenței, corectarea erorilor judiciare (fie că țin de jurisdicție, fond sau procedură) trebuie să se realizeze printr-un sistem corespunzător de apeluri (cu sau fără permisiunea curții, orice corectare a altor erori în administrarea justiției (inclusiv, de exemplu, întârzierile excesive) se adresează exclusiv statului și că nu este potrivit ca judecătorul să fie expus, în ceea ce privește exercițiul funcțiunii juridice, vreunei răspunderi personale, chiar ca despăgubire a statului, cu excepția cazului în care face o greșală intenționată.

Hotărârea Curții din data de 30 septembrie 2003 Gerhard Köbler împotriva Austriei. Cerere având ca obiect pronunțarea unei hotărâri

preliminare: Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien - Austria. Egalitate de tratament. Cauza C-224/01.

“Eventuala responsabilitate directă a judecătorului în fața părții vătămate vine în conflict cu principiul independenței judecătorilor“.

3. Situația în țările membre ale Uniunii Europene

a) **În următoarele state, judecătorul are imunitate (personală) – statul răspunde pentru prejudicii:** *Anglia; Scoția* (cu anumite excepții pentru judecătorii locali (justices of the peace), ofițerii instanțelor (clerks of court) și procurorii).

b) **În următoarele state, judecătorul răspunde doar în cazul săvârșirii unor infracțiuni:** *Letonia; Estonia.*

c) **În următoarele state, judecătorul poate răspunde pentru decizii luate cu rea-credință sau gravă neglijență:** *Suedia; Germania; Croația; Portugalia* (acțiunea în regres se exercită cu avizul CSM); *Italia; Serbia; Franța* (acțiunea statului împotriva unui magistrat care comite o greșală personală cu privire la serviciul public de justiție este opțional și nu a fost niciodată exercitată); *Austria* (cu excepția judecătorilor celei mai înalte Curți, care au imunitate; există un sistem de asigurări de răspundere profesională)

d) **În următoarele state, nu este reglementată răspunderea magistraților:** *Polonia; Cipru.*

e) **În Ungaria există o formă complexă de răspundere (a se vedea în materialul atașat).**

4. Concluzii

a. Din analiza propunerilor făcute de ministrul justiției, rezultă că se intenționează instituirea unuia dintre cele mai aspre regimuri europene de răspundere juridică pentru magistrați, în măsura în care propunerile se vor materializa, plasând România doar în compania Ungariei din această perspectivă.

b. Din cele arătate mai sus, coroborate cu situația din alte țări, trebuie spus mai întâi că, în ipoteza înăsprii (pentru că aceasta există în prezent) răspunderii magistraților este necesară ***instituirea unor asigurări pentru răspundere profesională obligatorii***, pentru a atenua riscul afectării independenței magistratului în luarea soluțiilor concrete în dosar.

c. În al treilea rând, trebuie subliniat că **în niciunul dintre statele europene menționate anterior, recursul statului împotriva magistratului nu e obligatoriu (așa cum propune ministrul justiției), ci e facultativ** și depinde de o serie de circumstanțe ale cazului concret.

Este de remarcat, de asemenea, că și în statele în care există un astfel de mecanism, el nu a fost niciodată pus în aplicare, tocmai pentru a asigura în practică independența magistratului.

d. În al patrulea rând, pentru ca un astfel de mecanism precum cel propus să nu aducă atingere principiului independenței judecătorului, ***este necesar să se delimiteze clar ce se înțelege prin noțiunile de gravă neglijență sau rea-credință.***

În acest sens, Curtea de Casație din Italia, în circumstanțe similare celor discutate, a arătat că:

- neglijența condamnabilă cere un *quid pluris* față de neglijență, adică trebuie să se prezinte ca inexplicabilă, fără legătură cu acele particularități ale situației care ar putea face de înțeles, fără a o justifica, eroarea judecătorului (Cass. 6950/94);

- grava încălcare a legii determinată de neglijența condamnabilă nu exclude normele procesuale; nu este sursă de răspundere acel moment al activității judecătorului care privește identificarea conținutului unei norme și aplicabilității acestuia la o anumită faptă, chiar dacă soluția e

interpretabilă sau prost argumentată, întrucât altfel s-ar ajunge la o revizuire nepermisă a unei judecăți interpretative sau evaluative, în timp ce constituie sursă de răspundere omiterea judecății asupra unor chestiuni decisive (Cass. 17259/02).

e. În al cincilea rând, trebuie remarcat faptul că răspunderea patrimonială actuală corespunde exigențelor europene, iar invocarea numărului și cuantumului despăgubirilor acordate ca urmare a condamnărilor statului român la CEDO nu reprezintă, în realitate, o cauză justificată pentru agravarea răspunderii patrimoniale a magistratului, în condițiile în care de cele mai multe ori eroarea judiciară nu este rezultatul unei singure acțiuni/omisiuni, ci reprezintă efectul unui cumul de factori și incidente care implica și obligațiile celorlalte puteri în stat, legislativă și executivă.

Astfel, potrivit statisticilor (a se vedea studiul „[Hotărârile CEDO în cauzele împotriva României. Analiză, consecințe, autorități potențial responsabile](#)”), până la 31 decembrie 2014, puterea legislativă este responsabilă în 76,82% dintre cauzele în care s-au pronunțat hotărâri de condamnare (769 cauze), puterea judecătorească este responsabilă în 64,83% (649 cauze), puterea executivă în 57,84% (579 cauze), Ministerul Public pentru 19,48% (195 cauze), iar Curtea Constituțională este responsabilă pentru 0,39% din condamnări (4 cauze).

Nu în ultimul rând, orice intervenție legislativă de natură a crea bănuiala de presiune asupra sistemului judiciar trebuie să fie puternic fundamentată, astfel încât să înlăture orice factor de imixtiune, independența obiectivă fiind percepută ca amenințată potrivit raportului ENCJ 2013-2014 referitor la Independența și responsabilitatea sistemului judiciar - Standardele europene și internaționale privind independența judiciară și responsabilitatea.

f. În al șaselea rând, subliniem demagogia acestei propuneri legislative, în condițiile în care nu se respectă egalitatea între cele trei puteri ale statului. Astfel, remarcăm faptul că în România nu există încă o procedură efectivă de recuperare a prejudiciilor cauzate de miniștri sau parlamentari condamnați penal pentru infracțiuni de corupție, unii dintre aceștia fiind liberați condiționat fără a plăti integral prejudiciul cauzat în mod direct Statului.

Nu există o răspundere echivalentă a membrilor celorlalte puteri, parlamentarii neavând nicio formă de răspundere pentru legile invalidate la CEDO (cel mai notoriu exemplu este cel al legilor de restituire a proprietăților), iar membrii Guvernului nu au nicio formă de răspundere pentru activități care produc consecințe negative, inclusiv la CEDO (cel mai notoriu exemplu este cel al situației din penitenciare, unde membrii Guvernului cunosc problema de ani buni și singura inițiativă pentru rezolvarea acesteia a fost emiterea unei legislații privind grațierea – O.U.G. nr. 13/2017).

Condamnărilor la Curtea Europeană a Drepturilor Omului nu sunt determinate doar de conduita unor magistrați, ci au la bază, în cele mai multe situații, tocmai legislația deficitară, în unele cazuri constatată a fi constituțională chiar de Curtea Constituțională (a se vedea, spre exemplu, hotărârile CEDO din cauzele *Sabou și Pîrcălab împotriva României*, 28 septembrie 2004, *Dumitru Popescu (nr. 2) împotriva României*, 26 aprilie 2007, *Marcu împotriva României*, 26 octombrie 2010, *Bălțeanu împotriva României*, 16 iulie 2013). În astfel de cazuri, în care decizia judecătorilor s-a întemeiat pe o normă juridică națională neconformă dreptului european al drepturilor omului, menținută în fondul normativ printr-o decizie a Curții Constituționale, ne punem întrebarea dacă răspunderea materială nu ar trebui să revină exclusiv (sau prioritar, cel puțin) parlamentarilor și judecătorilor Curții Constituționale?

Este surprinzătoare inițiativa Ministrului Justiției, fost judecător al Curții Constituționale, de a se abate tocmai de la jurisprudența constantă a acesteia în materia răspunderii magistraților. Spre exemplu, prin Decizia nr. 633 din 24 noiembrie 2005, s-a statuat că „*reglementarea potrivit*

căreia persoana vătămată se poate îndrepta cu acțiune numai împotriva statului, iar nu împotriva magistratului care a comis eroarea judiciară, oferă posibilități mai largi în valorificarea unui eventual drept la despăgubire. Astfel, condiționarea recunoașterii dreptului la despăgubire exclusiv de săvârșirea erorii judiciare are drept consecință ușurarea sarcinii probațiunii, față de ipoteza în care, alături de eroarea judiciară, ar trebui dovedită și reaua-credință sau grava neglijență a magistratului, exigențe constituționale pentru angajarea răspunderii acestuia din urmă. Mai mult, conferirea calității de debitor al obligației de dezdăunare în exclusivitate statului este de natură să înlăture riscul creditorului de a nu-și putea valorifica creanța, fiind de principiu că statul este întotdeauna solvabil”.

g. În fine, trebuie spus că instituirea unui regim de răspundere extrem de aspru comparativ cu celelalte state europene (cu excepția Ungariei), unde statul de drept funcționează, fără niciuna dintre garanțiile anterior expuse (clarificarea noțiunilor de rea-credință și gravă neglijență; asigurare de răspundere profesională etc.), va conduce la crearea unui nou tip de magistrat, **magistratul temător, timorat.**

Dacă societatea românească are nevoie de un magistrat temător, care să privească întotdeauna, atunci când emite decizii, la posibilitatea ca cineva, vreodată, să interpreteze conduita sa ca fiind susceptibilă de răspundere patrimonială, atunci măsurile propuse de ministrul justiției realizează tocmai acest lucru: introduc o variabilă constrângătoare în procesul decizional.

Argumentul potrivit căruia măsurile sunt necesare pentru evitarea abuzurilor nu este valid. În măsura în care se săvârșesc abuzuri în prezent din partea magistraților, există mecanisme pentru tragerea acestora la răspundere, inclusiv penală, existând cazuri notorii de magistrați aflați în diferite stadii procesual penale, dar și magistrați sancționați disciplinar, după cum rezultă din raportul Inspecției Judiciare, inclusiv pe anul 2016.

Trebuie precizat că măsurile propuse sunt susceptibile să „supravegheze” raționamentul judecătorului/magistratului, existând riscul ca acestea să interfereze și să cenzureze tocmai atribuția principală a judecătorului/magistratului, aceea de a judeca, numai pentru faptul că uneia dintre părți sau societății nu îi convine o anumită soluție (pentru exemplificare, a se vedea, printre altele, cauza *S v Makwanyane* - Curtea Constituțională a Africii de Sud, într-o hotărâre celebră privind neconstituționalitatea pedepsei cu moartea, în condițiile în care o mare parte din populație se pronunțase în favoarea pedepsei).

Observații DLDC:

Art. 52 din Constituția României, republicată, reglementând „Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică”, prevede la alin. (3): „Statul răspunde patrimonial pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare. Răspunderea statului este stabilită în condițiile legii și nu înlătură răspunderea magistraților **care și-au exercitat funcția cu rea-credință sau gravă neglijență.**”

Prin Decizia nr. 80 din 16 februarie 2014 asupra propunerii legislative privind revizuirea Constituției României, analizând modificarea propusă la art. 52 alin. (3) din Constituție, ce se referă la introducerea unei noi teze în conținutul acestui text, respectiv „statul **exercită** dreptul de regres, în condițiile legii”, Curtea Constituțională a reținut următoarele (par. 174-176):

„Deși sintagma propusă a fi introdusă pare a viza indicarea titularului dreptului de regres în cazul prejudiciilor cauzate prin orice eroare judiciară care a fost rezultatul exercitării funcției cu rea-credință sau gravă neglijență, în realitate, din cauza modului său de formulare, obligă statul să își exercite dreptul de regres. Caracterul imperativ al sintagmei propuse a fi introduse în corpul art. 52 alin. (3) din Constituție poate duce la situații inadmisibile, în care statul va promova în mod automat acțiunea în regres ori de câte ori acoperă un prejudiciu cauzat printr-o

eroare judiciară, fără a mai avea un drept de apreciere asupra faptului dacă magistratul și-a exercitat funcția cu rea-credință sau gravă neglijență, solicitând, astfel, în mod mecanic intervenția instanței judecătorești. De aceea, conținutul normativ propus ar trebui să aibă în vedere, eventual, **posibilitatea statului de a exercita dreptul de regres în condițiile legii.**

Așadar, **textul constituțional nu poate constrânge statul la inițierea, în toate cazurile, a unor acțiuni în regres, ci trebuie să lase în marja sa de apreciere problema exercitării acestei acțiuni pentru ca, desigur, în final, tot instanța judecătorească să se pronunțe asupra acțiunii astfel promovate.**

Pentru aceste considerente, cu unanimitate de voturi, Curtea a recomandat reformularea modificării propuse în privința alin. (3) al art. 52 din Constituție.

În condițiile în care reglementarea constituțională în vigoare are în vedere doar posibilitatea statului de a exercita acțiunea în regres, soluția proiectului de lege, care, ignorând norma constituțională, impune statului obligatia de a exercita acțiunea în regres, este neconstituțională.

Art. 99 - Constituie abateri disciplinare:

ș) nerespectarea deciziilor Curții Constituționale ori a deciziilor pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în soluționarea recursurilor în interesul legii;

98. La articolul 99, litera ș) se modifică și va avea următorul cuprins:

„ș) nerespectarea deciziilor Curții Constituționale, a deciziilor pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în soluționarea recursurilor în interesul legii **ori a hotărârilor prelabile pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție pentru dezlegarea unor chestiuni de drept;**”

- forma propusă de MJ este **identică** cu forma propusă de Comisia nr. 1

DE ACORD

CA București (și instanțele arondate), Trib. Cluj, Jud. Huedin, Jud. Pitești, CA Ploiești (și instanțele arondate), DIICOT, PJ sector 3, CA Ploiești (și instanțele arondate), Jud. Vaslui, PJ sector 2, CA Brașov, CA Suceava,

CA Constanța

Cu unanimitate judecătorilor prezenți la ședință, Adunarea generală propune să se aibă în vedere deciziile Curții Constituționale prin care au fost admise excepții de neconstituționalitate, deciziile pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție prin care au fost admise sesizările de pronunțare a unor recursuri în interesul legii ori hotărârile prelabile pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție pentru dezlegarea unor chestiuni de drept admise (punctul 98 din proiect).

NU SUNT DE ACORD

Jud. Blaj, Jud. Dej, Jud. Gherla și Cluj-Napoca, Jud. Turda, Jud. Șimleu Silvaniei, Jud. Câmpulung, **AFJR**, PJ Iași, Jud. Piatra Neamț, Jud. Galați,

PCA Galați (și unitățile din circumscripție):

Se apreciază că nu este oportună modificarea conținutului literei ș) a articolului 99, în sensul reglementării ca abatere disciplinară a nerespectării hotărârilor prealabile pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

Astfel, au existat situații în care, ulterior dezlegării date de Înalta Curte de Casație și Justiție, printr-o decizie a Curții Constituționale s-a stabilit că interpretarea dată de Înalta Curte de Casație și Justiție contravine dispozițiilor Constituției României (decizia nr. 2 din 14.04.2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, decizia nr. 265 din 06.05.2014 a Curții Constituționale).

PT Iași:

- propune **eliminarea**, întrucât este excesivă încadrarea ca abatere judiciară, atâta timp cât exista abaterea de la lit.t) a art. 99.

CA Târgu-Mureș (și instanțele din circumscripție), **Asociația Magistratilor din România**

În condițiile în care, pe de o parte, există cunoscute contrarități între deciziile Curții Constituționale și cele ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, iar, pe de altă parte, evoluția rapidă a societății determină schimbarea jurisprudenței la intervale nu foarte lungi de timp, includerea acestei condiții suplimentare în textul art. 99 lit. ș) vulnerabilizează magistratul, o dată în plus.

ALTE OPINII

UNJR

Propune completarea art. 99 lit. ș) cu sintagma „*în măsura în care au fost invocate de către părți*”.

CA Alba Iulia

- referitor la modificarea art. 99 lit. ș), apreciază necesară introducerea sintagmei „nerespectarea în mod nejustificat, a deciziilor Curții Constituționale...” (având în vedere dispozițiile art. 20 alin. 2 și art. 148 din Constituția României).

Art. 100 - Sancțiunile disciplinare care se pot aplica judecătorilor și procurorilor, proporțional cu gravitatea abaterilor, sunt:
a) avertismentul;
b) diminuarea indemnizației de încadrare lunare brute cu până la **20%** pe o perioadă de până

Anterior, Comisia nr. 1 formulase următoarele propuneri:

La articolul 100, literele b) și c) se modifică și vor avea următorul cuprins:
„b) diminuarea indemnizației de încadrare

<p>la 6 luni;</p> <p>c) mutarea disciplinară pentru o perioadă de până la un an la o altă instanță sau la un alt parchet, <i>situate în circumscripția altei curți de apel ori în circumscripția altui parchet de pe lângă o curte de apel</i>;</p> <p>d) suspendarea din funcție pe o perioadă de până la 6 luni;</p> <p>e) excluderea din magistratură.</p>		<p>lunare brute cu până la 25% pe o perioadă de până la 1 an;</p> <p>c) mutarea disciplinară pentru o perioadă efectivă de la 1 la 3 ani la o altă instanță sau la un alt parchet, <i>chiar de grad inferior</i>;"</p> <p>La articolul 100, după litera d) se introduce o nouă literă, litera d¹), cu următorul cuprins:</p> <p>„d¹) retrogradarea în grad profesional;”</p>
	<p>99. După articolul 105 se introduce un nou articol, art. 105¹, cu următorul cuprins:</p> <p>„Art. 105¹ - În sensul prezentei legi, se consideră eliberați din funcție din motive neimputabile judecătorii, procurorii, magistrații-asistenți și personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, care au fost eliberați din funcție pentru unul dintre motivele prevăzute la art. 65 alin. (1) lit. a) - c) și cu privire la care nu s-a stabilit sancțiunea disciplinară a excluderii din magistratură în condițiile art. 52¹ din Legea nr. 317/2004, republicată, cu modificările ulterioare.”</p>	<p>- forma propusă de MJ este identică cu forma propusă anterior de Comisia nr. 1</p>
<p style="text-align: center;"><u>DE ACORD</u></p> <p><u>CA București</u> (și instanțele arondate), <u>Trib. Cluj</u>, <u>Jud. Turda</u>, <u>Jud. Huedin</u>, <u>Jud. Gherla</u>, <u>Jud. Cluj-Napoca</u>, <u>DIICOT</u>, <u>CA Ploiești</u> (și instanțele arondate), <u>CA Iași</u>, <u>PJ Iași</u>, <u>PJ sector 2</u>, <u>CA Brașov</u>, <u>CA Suceava</u>,</p> <p><u>Jud. Vaslui</u></p> <p>De acord cu art. 65 lit. b) și c), dar nu și cu art. 65 lit. a).</p>		

NU SUNT DE ACORD

Jud. Dej, Jud. Câmpulung, Jud. Galați,